

Käyttöomaisuuden hallinnan parantaminen

Case: Yritys X

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden ala
Liiketalouden koulutusohjelma
Taloushallinto
Opinnäytetyö
Syksy 2015
Satu Granlund

Lahden ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma

GRANLUND, SATU:

Käyttöomaisuuden hallinnan paran-
taminen
Case: Yritys X

Taloushallinnon opinnäytetyö, 45 sivua, 2 liitesivua

Syksy 2015

TIIVISTELMÄ

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, miten käyttöomaisuuden hallintaa voitaisiin parantaa toimeksiantaja Yrityksessä X. Tutkimus on kvalitatiivinen tapaustutkimus, jonka tiedonkeruuseen on käytetty teema-haastattelua sekä havainnointia. Yrityksessä X otetaan tutkimuksen aika-na käyttöön uusi käyttöomaisuusohjelmisto, jonka käyttöönottoprosessia seurataan tutkimuksessa.

Opinnäytetyön teoriaosuus jaetaan kahteen osaan, joista ensimmäisessä keskitytään siihen, mitä käyttöomaisuus on ja kuinka sitä tulisi käsitellä kirjanpidossa. Toinen teorialuku koostuu taloushallinnon järjestelmistä ja käyttöomaisuuskirjanpidosta.

Työn empiriaosuuden alussa esitellään toimeksiantajayritys ja sen käytös-sä oleva käyttöomaisuusohjelmisto. Empiriaosuudessa käydään myös läpi teemahaastattelun tulokset sekä tutkimuksen johtopäätökset.

Tutkimuksen tulokset osoittavat, että uudella käyttöomaisuusohjelmistolla voidaan parantaa yrityksen käyttöomaisuuskirjanpitoa merkittävästi. Aikai-semmin yrityksen käyttöomaisuuskirjanpidon suurimpana haasteena oli osakirjanpidon pitäminen. Uusi käyttöomaisuusohjelmisto vastaa yrityksen taloushallinnon tarpeita ja toiveita. Tuloksissa havaittiin myös tarve käyttö-omaisuusohjeistukselle, jotta yrityksen taloushallinto saisi tarvittavat tiedot ajoissa käyttöönsä.

Asiasanat: käyttöomaisuuskirjanpito, pysyvä vastaava, poisto, käyttöomai-suusohjelmisto

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Studies

GRANLUND, SATU:

Developing Fixed Assets Manage-
ment
Case: Company X

Bachelor's Thesis in Financial Management 45 pages, 2 pages of appen-
dices

Autumn 2015

ABSTRACT

The purpose of this study was to focus on developing fixed assets management in Company X. The study was conducted as a qualitative survey, and it was commissioned by Company X. During the study, Company X changed its fixed assets accounting software. This study also deals with the implementation process of the new system. The study is a case study, and the data was obtained by a theme interview and observation.

The theoretical section of the thesis can be divided into two parts. The first section introduces the concept of fixed assets and how they should be dealt with in accounting. The second section focuses on fixed assets accounting software.

The empirical section begins by introducing Company X and its fixed assets accounting software. The empirical section also explores the results of the interview and presents conclusions.

Based on the results of this study, it seems that Company X's fixed assets management can be developed significantly with the new software. Earlier, the Company's biggest challenge before was side accounting. The new fixed assets accounting software meets the company's finance department's requirements and wishes. The study results also show that Company X needs instructions regarding fixed assets. The new instructions could speed up communication, for example, between production and accounting.

Keywords: fixed assets accounting, fixed assets, depreciation, fixed assets accounting software

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
1.1	Tutkimuksen tausta ja aikaisemmat tutkimukset	1
1.2	Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimuskysymykset	2
1.3	Tutkimusmenetelmät ja aineiston hankinta	3
1.4	Tutkimuksen rakenne	4
2	KÄYTTÖOMAISUUDEN HALLINTA	5
2.1	Pysyvien vastaavien jaottelu	5
2.1.1	Aineettomat hyödykkeet	6
2.1.2	Aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset	7
2.2	Hankintamenon jaksottaminen	8
2.3	Suunnitelman ylittävät ja alittavat poistot	11
2.4	Arvonkorotukset ja -alennukset	12
2.5	Käyttöomaisuuden myynnin käsittely	13
2.6	Käyttöomaisuuskirjanpito	14
3	TALOUSHALLINNON JÄRJESTELMÄT	17
3.1	ERP-järjestelmät	17
3.2	Taloushallintojärjestelmän hankinta	18
3.3	Käyttöomaisuuskirjanpito taloushallintojärjestelmässä	19
3.4	Käyttöomaisuushankintojen käsittely	19
3.5	Taloushallintojärjestelmien kehittäminen	22
4	CASE: YRITYS X	26
4.1	Kohdeyrityksen esittely	26
4.2	Kohdeyrityksen taloushallinnon järjestelmät	27
4.3	Aineiston kerääminen	28
4.4	Yrityksen edustajien haastatteluiden tulokset	28
4.4.1	Käyttöomaisuusohjelmistot	29
4.4.2	Käyttöomaisuuden hallinta kohdeyrityksessä	34
4.5	Toimittajan haastattelu	35
4.6	Johtopäätökset	37
5	YHTEENVETO	40
	LÄHTEET	43
	LIITTEET	46

1 JOHDANTO

Suomen kirjanpitolain mukaan kaikki liike- ja ammattitoimintaa harjoittavat ovat toiminnastaan kirjanpitovelvollisia (Kirjanpitolaki 1336/1997, 1:1§). Kirjanpidon päätarkoituksiksi voidaan määritellä yritystoiminnan tuloksen selvittäminen. Kirjanpidon tehtävänä on seurata yrityksen liiketoimia ja tuottaa niistä kirjanpitolain vaatima virallinen tilinpäätös. Myös tietynlaisten lakisääteisten raporttien, kuten veroilmoitusten, tuottaminen kuuluu kirjanpidolle. (Tomperi 2013a, 10-11.)

Yksi osa kirjanpitovelvollisen kirjanpitoa on käyttöomaisuuskirjanpito, jonka tarkoituksena on seurata yrityksen käyttöomaisuushankintoja, kuten koneita ja niistä tehtäviä poistoja. (Salmi & Lahtinen 2008, 15.)

Yrityksen laskentatoimen tietojen rekisteröinnin ja informaation tuottamisen on oltava taloudellista, eivätkä käytettävät laskentajärjestelmät saa olla liian monimutkaisia. Tehokas laskentajärjestelmä perustuu yrityksen informaatiotarpeisiin ja siitä saatava tieto soveltuu toiminnan tarkkailuun. (Jyrkkiö & Riistama 2008, 273-274.)

Käyttöomaisuuskirjanpitoa voidaan pitää Excelissä, mikäli yrityksellä on vain vähän käyttöomaisuutta ja poistot tehdään elinkeinoverolain vaatimusten mukaisesti. Erillisen käyttöomaisuusohjelman käyttö on kannattavaa, kun yrityksellä on paljon käyttöomaisuutta, joiden suunnitelman mukaisia poistoja ja verotuspoistoja on seurattava rinnakkain. (Salmi & Lahtinen 2008, 123.)

1.1 Tutkimuksen tausta ja aikaisemmat tutkimukset

Aiheen opinnäytetyöhön sain työharjoittelupaikastani, jossa tuli ajankohdittaiseksi käyttöomaisuusohjelman vaihtaminen Microsoft Dynamics AX:sta Kasperiin. Kohdeyrityksessä käyttöomaisuusohjelman vaihto suoritettiin syksyn 2015 aikana ja pääsin osallistumaan vaihtoprosessiin sen alusta alkaen.

Käyttöomaisuuden hallinnasta on aikaisemmin tehty ainakin yksi opinnäytetyö. Anne Jelkänen selvitti vuodelta 2013 olevassa opinnäytetyössään, miten käyttöomaisuuden hallintaa voitaisiin kehittää toimeksiantajayrityksessä. Opinnäytetyössään Jelkänen havaitsi kohdeyrityksellä olevan puutteita projekteista tiedottamisessa, mikä aiheutti lisätöitä ostoreskontrassa ja kirjanpidossa. Myös kohdeyrityksen käyttöomaisuusohjelmistossa havaittiin olevan puutteita raportoinnissa ja hakutoiminnoissa. (Jelkänen 2013.)

Esa Huovila tutki opinnäytetyössään, kuinka käyttöomaisuuden poistokirjaukset tehdään Aditro-Tikon kirjanpito-ohjelmistossa. Huovilan opinnäytetyön kohdeyrityksessä havaittiin, että henkilöstön toimintatavat eivät ole tarpeeksi tehokkaita, eikä kaikkia ohjelmiston ominaisuuksia osattu käyttää. (Huovila 2013.)

Taloushallinnon sähköisistä järjestelmistä on tehty runsaasti tutkimuksia viime vuosina. Esimerkiksi Leo Seppälä selvitti omassa opinnäytetyössään minkälainen tilanne tilitoimistoissa Päijät-Hämeessä ja sen lähiympäristössä on sähköisten taloushallinnon ohjelmistojen suhteen. Opinnäytetyössään Seppälä havaitsi, että monella tilitoimistolla on käytössään useampi ohjelmisto yhden sijaan. (Seppälä 2014.)

Kirjanpitolain ja -asetuksen sekä kirjanpitolautakunnan yleisohjeiden lisäksi käyttöomaisuuteen liittyvää ajantasaista kirjallisuutta on saatavilla runsaasti eri oppikirjoista. Tässä opinnäytetyössä digitaaliseen taloushallintoon liittyvä teoria nojautuu pitkälti Sanna Lahden ja Tero Salmisen kirjoittamaan kirjallisuuteen.

1.2 Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, kuinka kohdeyrityksen käyttöomaisuuden hallintaa voitaisiin parantaa uuden käyttöomaisuusohjelmiston avulla. Tarkoituksena on seurata yrityksen käyttöomaisuusohjelmiston vaihtoprosessia. Näiden tavoitteiden pohjalta päätutkimuskysymykseksi muodostui: Kuinka uusi käyttöomaisuusohjelmisto voisi parantaa Yritys X Oy:n käyttöomaisuuden hallintaa?

Vastauksia pääkysymykseen pyritään selvittämään seuraavien alatutkimuskysymyksien avulla:

- Miten käyttöomaisuuskirjanpito on tällä hetkellä järjestetty?
- Mitä ominaisuuksia kohdeyritys tarvitsee käyttöönsä käyttöomaisuusohjelmistosta?

Tutkimus on rajattu koskemaan käyttöomaisuuskirjanpitoa kohdeyrityksessä, jossa hoidetaan noin 20 yrityksen kirjanpitoa.

1.3 Tutkimusmenetelmät ja aineiston hankinta

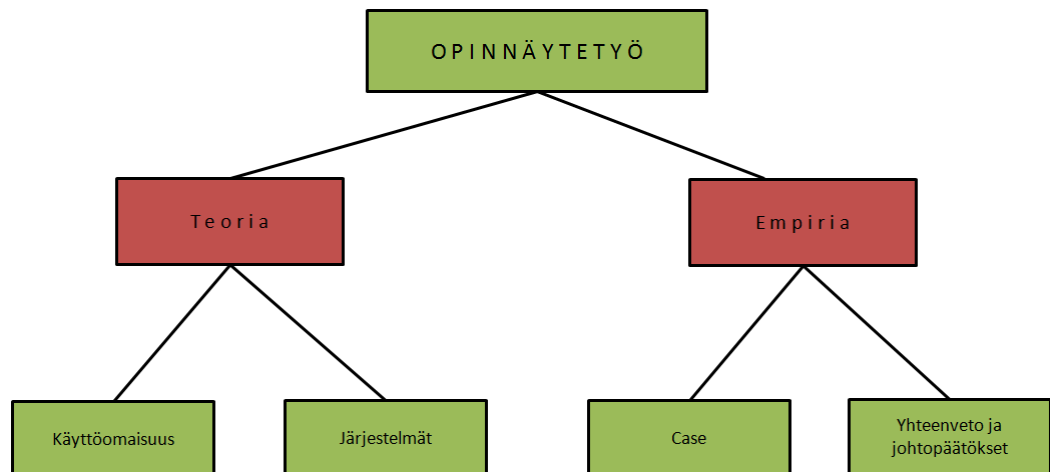
Tutkimus on menetelmältään kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Laadullisen tutkimuksen lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen ja siinä pyritäänkin tarkastelemaan tutkimuskohdetta mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 161.)

Case- eli tapaustutkimuksessa tutkimuskohteeksi valitaan yksittäinen tapahtuma, jota pyritään kuvaamaan ja selventämään yleensä miksi- ja miten kysymysten avulla. Tapaustutkimuksen tavoitteena ei ole pyrkiä yleistettävään tietoon, vaan sillä pyritään lisäämään ymmärrystä jostakin tietystä ilmiöstä. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.)

Empiriaosuuden aineisto kerätään haastattelemalla kohdeyrityksen laskentapäällikköä, pääkirjanpitäjää ja kirjanpitäjää. Lisäksi haastatellaan uuden käyttöomaisuusohjelmiston toimittajan edustajaa. Haastattelu toteutetaan teemahaastatteluna, jossa on strukturoidun haastattelun piirteitä. Teemahaastattelulla tarkoitetaan haastattelua, jonka aihepiirit ovat etukäteen haastateltavien tiedossa. Strukturoidussa haastattelussa kysymysten muoto ja esittämisjärjestys on ennalta tarkkaan määritelty. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 208.) Aineistoa kerätään myös havainnoimalla yrityksen taloushallinto-osaston toimintaa.

1.4 Tutkimuksen rakenne

Alla olevasta kuviosta (kuvio 1) näkee, miten opinnäytetyö on jaettu ensin teoria- ja empiriaosuuksiin. Työn teoriaosuus koostuu kahdesta luvusta, jotka on jaettu käyttöomaisuuteen ja käyttöomaisuusjärjestelmiin. Ensimmäisessä teorialuvussa tuodaan esille, mitä yrityksen käyttöomaisuuteen kuuluu ja miten sitä kuuluu kirjanpidossa käsitellä. Toisessa teorialuvussa keskitytään sähköiseen taloushallintoon ja nimenomaan käyttöomaisuusohjelmistoihin. Lisäksi toisessa teorialuvussa käsitellään taloushallintojärjestelmien kehittämisprosessia.

KUVIO 1. Opinnäytetyön rakenne.

Empiriaosuudessa selvitetään teemahaastattelujen avulla, miten yrityksen käyttöomaisuuskirjanpitoa hallitaan juuri tällä hetkellä. Lisäksi selvitetään, mitä puutteita, haasteita tai ongelmia nykyiseen käyttöomaisuuskirjanpitojärjestelmään liittyy ja miten uusi järjestelmä voisi parantaa asiaa. Empiriaosuuden lopussa on esitetään johtopäätökset ja opinnäytetyön yhteenveto.

2 KÄYTTÖOMAISUUDEN HALLINTA

Käyttöomaisuudella tarkoitetaan elinkeinotoiminnassa pysyvään käyttöön tarkoitettuja hyödykkeitä, kuten yrityksen koneita, laitteita ja rakennuksia.

Taseessa yrityksen käyttöomaisuus esitetään pysyvät vastaavat - kohdassa. (Tomperi 2014, 114; Suulamo 2014, 90.)

2.1 Pysyvien vastaavien jaottelu

Pysyvät vastaavat jaetaan kirjanpitoasetuksen (1339/1997) ensimmäisen luvun kuudennen pykälän mukaan kolmeen eri pääryhmään: aineettomiin hyödykkeisiin, aineellisiin hyödykkeisiin sekä sijoituksiin. Nämä pääryhmät jaetaan vielä tarkempisiin osiin, joita käydään seuraavaksi läpi. Alla olevan kuvion (kuvio 2) tarkoitus on havainnollistaa käyttöomaisuuserien pääryhmien jaottelua. (Leppiniemi 2014, 185.)

T A S E				
V a s t a a v a a	Tilinpäätöspvm		Edellinen tilinpäätöspvm	
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Kehittämismenot	0,00		0,00	
Aineettomat oikeudet	0,00		0,00	
Liikearvo	0,00		0,00	
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00		0,00	
Ennakkomaksut	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet				
Omistetut	0,00		0,00	
Vuokraoikeudet	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Rakennukset ja rakennelmat				
Omistetut	0,00		0,00	
Vuokraoikeudet	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Koneet ja kalusto	0,00		0,00	
Muut aineelliset hyödykkeet	0,00		0,00	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä	0,00		0,00	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	0,00		0,00	
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä	0,00		0,00	
Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä	0,00		0,00	
Muut osakkeet ja osuudet	0,00		0,00	
Muut saamiset	0,00		0,00	

KUVIO 2. Pysyvien vastaavien esittäminen taseessa kirjanpitolautakunnan suosittelemassa muodossa. (Ernst & Young Oy 2013, 26.)

2.1.1 Aineettomat hyödykkeet

Yrityksen kirjanpidossa on tärkeää tunnistaa ja pitää erillään kehittämismenot ja tutkimusmenot, sillä kehittämismenot saa aktivoida taseen aineettomiin hyödykkeisiin. Tutkimusmenoja ei sen sijaan saa aktivoida taseeseen, vaan ne kuuluu vähentää vuosikuluina. Työ- ja elinkeinoministeriön asetuksessa kehittämismenojen aktivoinnista (1066/2008) määritellään tarkemmin edellytykset kehittämismenojen aktivoimiselle. (Leppiniemi 2014,186.)

Aineettomia oikeuksia ovat muun muassa patentit, lisenssit, toimiluvat ja tavaramerkit. Näiden aktivoinnissa pitää selvittää ja dokumentoida aktivoinnin taustat perusteellisesti, koska kirjaamisessa tulee noudattaa erityistä varovaisuutta. (Suulamo 2014, 90.)

Liikearvolla, eli goodwill -arvolla, tarkoitetaan yrityksen tai liiketoiminnon arvoa, jota ei pystytä kohdistamaan yksittäiselle tuotannontekijälle (Leppiniemi 2014, 189). Liikearvoa muodostuu vain, kun myytävän liiketoiminnan kauppahinta on sovittu konkreettisten tuotannontekijöiden ja ostajalle siirtyvien velkojen erotuksen määrää korkeammaksi ostettavaan yritykseen liittyvän goodwill-arvon vuoksi. Liikearvoa, joka on yrityksensä itsensä luomaa, ei kuitenkaan saa kirjata kirjanpitoon. (Tomperi 2013a, 158.)

Muihin pitkäaikaisiin menoihin kirjataan ne aktivoidut aineettomat hyödykkeet, joille ei ole tasekaavassa omaa erillistä erää. Tällaisia ovat esimerkiksi vuokratontin asfaltointi ja vuokrahuoneistojen peruseräparannukset. (Suulamo 2014, 91.)

Ennakkomaksut -kohdassa esitetään kirjanpitovelvollisen maksamat ennakkomaksut aineettomista hyödykkeistä. Kun ennakkoon maksettu aineeton hyödyke vastaanotetaan, tulee hyödyke siirtää oikeaan aineettomat hyödykkeet -erään. (Leppiniemi 2014, 194.)

2.1.2 Aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset

Pysyvien vastaavien aineelliset hyödykkeet -pääryhmässä esitettävään maa- ja vesialueet -erään lasketaan niin rakennetut kuin rakentamattomatkin tontit ja vesialueet. Vaikka taseessa rakennukset ja rakennelmat ovat yhtenä eränä, tulisi ne kuitenkin kirjanpidossa erotella toisistaan erisuuruisten poistojen vuoksi. Rakennuksia ovat muun muassa varasto-, toimisto- ja tehdasrakennukset, kun rakennelmiksi elinkeinoverolain (360/1968) mukaan lasketaan esimerkiksi polttoainesäiliöt sekä puusta ja siihen verrattavissa olevista aineista rakennetut kevyet rakennelmat. (Leppiniemi 2014, 194-195.)

Koneet ja kalusto -kohdassa esitetään tuotannolliseen, hallintoon ja myyntiin käytettäviä koneita, joihin liittyy tuotto-odotuksia yli 12 kuukauden ajalta. Muut aineelliset hyödykkeet -erään kuuluvat sellaiset aineelliset hyödykkeet, joille ei ole taseessa nimetty omaa erää. Muita aineellisia hyödykkeitä ovat esimerkiksi taide-esineet, kivilouhokset ja soranottoapaikat. (Leppiniemi 2014, 196.)

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat -erä pitää sisällään joko ennakkoon maksetun hyödykkeen, jota ei ole vielä vastaanotettu tai valmis-teilla olevan vielä käyttöönottamattoman investoinnin menoja. Kun tähän erään kirjattu hyödyke vastaanotetaan tai otetaan käyttöön, tulee erä siirtää oikeaan pysyvien vastaavien erään. (Leppiniemi 2014, 196-197.)

Sijoitukset -pääryhmässä esitetään yrityksen pitkäaikaiset sijoitukset. Konserniyritysten ja omistusyhteisyriyten osakkeet ja osuudet sekä niiltä saamiset eritellään omiin eriinsä. (Tomperi 2013a, 158.) Muut osuudet ja saamiset -kohtaan kirjataan muut osake- ja osuusomistukset muissa yrityksissä. Muut saamiset -ryhmään kirjataan esimerkiksi palautettavat liittymismaksut tai asiakkaille annetut rahalainat. (Leppiniemi 2014, 198-199.)

2.2 Hankintamenon jaksottaminen

Kirjanpidossa käyttöomaisuuden hankintamenoksi katsotaan pysyvään käyttöön hankitun hyödykkeen hankinnasta tai valmistuksesta johtuneet muuttuvat menot (Kirjanpitolaki 1304/2004, 5:5§). Hankintamenoksi laskeetaan hyödykkeen ostohinnan lisäksi asennus-, rahti- ja maahantuontimeno. Hyödykkeestä saadut käteisalennukset taas pienentävät hankintamenoa. Arvonlisävero ei lasketa mukaan hankintamenoon, jos sen on saanut vähentää verotuksessa. (Tomperi 2013b, 24.)

Pysyviin vastaavien erien tarkoitus on tuottaa yritykselle tuloja usean tilikauden ajan. Tämän takia käyttöomaisuuden hankintamenoa ei voida kirjata kuluksi kokonaisuudessaan tilikaudelle, jolloin hyödyke on ostettu. (Tomperi 2013a, 36.)

Suunnitelman mukaisilla poistoilla tarkoitetaan koneiden, kaluston, rakennusten ja muiden pysyvien vastaavien hankintamenojen kirjaamista ennakolta laaditun suunnitelman mukaan kuluiksi niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Taloudellinen vaikutusaika on aika, jona hyödykkeen ennakoitaan tuottavan tuloja kirjanpitovelvolliselle. Hyödykkeen tekninen pitoaika on kuitenkin yleensä taloudellisesta vaikutusaikaa pidempi. (Tuomi-Sorjonen & Kosonen 2015, 135.)

Käyttöomaisuuden poistoaika tulee määrittellä niin, että se vastaa kirjanpitovelvollisen omaa suunnitelmaa ja odotusta hyödykkeen taloudellisesta pitoajasta. Taloudellisen vaikutusajan määrittelemisen apuna voidaan käyttää kirjanpitovelvollisen omia kokemukseräisiä tietoja hyödykkeiden taloudellisista pitoajoista. Apuna voidaan käyttää myös saman toimialan muiden kirjanpitovelvollisten tietoja taloudellisista pitoajoista. (Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista 2007, 15.)

Kerralla kuluksi saa kirjata arvoltaan pienet ja lyhytikäiset hyödykkeiden hankinnat. Kirjanpidossa hankintojen vähäarvoisuus määräytyy kirjanpitovelvollisen toiminnan laajuuden sekä pysyvien vastaavien kokonaismäärän perusteella. Verotuksessa taas katsotaan, että käyttöomaisuuden hankintameno voidaan kokonaisuudessaan poistaa sinä verovuotena, jona hyö-

dyke on otettu käyttöön, mikäli käyttöomaisuuden hankintameno on ollut enintään 850 euroa tai sen käyttöaika on enintään kolme vuotta. Kuitenkin yhtenä verovuotena saa pienhankintana vähentää verotuksessa maksimissaan 2 500 euroa. (Tomperi 2013b, 25.)

Käyttöomaisuushyödykkeestä aloitetaan poistojen laskeminen, kun hyödyke otetaan käyttöön kirjanpitovelvollisen toiminnassa. Poistoja ei yleensä lasketa koneiden tavanomaisen koekäytön ajalta. Poistojen aloittamista ei kuitenkaan saa lykätä poikkeuksellisen pitkään jatkuvan koekäytön takia. (Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista 2007, 16.)

Kirjanpidossa poistot tehdään ennalta laaditun kirjallisen suunnitelman mukaisesti. Jokaiselle hyödykkeelle tai hyödykeryhmälle laaditaan poistosuunnitelma, joka tulee esittää tilinpäätöksen liitetiedoissa. (Tuomi-Sorjonen & Kosonen 2015, 135.) Kunkin tilikauden tuloksesta riippumatta poistot tulee tehdä ennalta laaditun suunnitelman mukaisesti. Poistojen määrää ei saa pienentää, vaikka tilikauden tulos jäisi jonakin tilikautena ennakoitua heikommaksi. (Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista 2007, 16.)

Suunnitelman mukaisten poistojen laskemiseen on olemassa useita eri menetelmiä. Valittavaksi otettava menetelmä voi perustua esimerkiksi käytön tai tuottojen mukaiseen menetelmään. Käytön mukaan laskettavassa poistomenetelmässä poisto perustuu koneen suoritusyksiköihin ja käynnissäoloaikaan. Tällöin esimerkiksi auton poistot voidaan laskea ajotuntien tai ajokilometrien mukaan. Substanssipoistoa voidaan soveltaa kaivosteollisuudessa, jossa hankintahintaa poistetaan sitä mukaa, kun louhiminen etenee. (Jyrkkiö & Riistama 2008, 113.)

Koska kuitenkin tulevaisuuden ennakointiin liittyy aina epävarmuustekijöitä, valitaan poistomenetelmä yleensä ajan kulumiseen perustuvista poistotavoista, joihin kuluuvat tasapoistomenetelmä ja degressiivinen eli etupainoinen poistomenetelmä. Pysyvien vastaavien hankintameno poistamiseksi tulee aina valita poistomenetelmä, joka on tuottojen kertymisen kan-

nalta johdonmukainen. (Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista 2007, 16-17.)

Tasapoistomenetelmässä vuotuinen poistomäärä lasketaan jakamalla alkuperäinen hankintameno taloudellisella vaikutusajalla, jolloin poiston määrä pysyy koko ajan samana. Kirjanpitolautakunnan yleisohjeessa suunnitelman mukaisista poistoista on annettu taulukon (taulukko 1) mukaiset esimerkit käytettävistä poistoajoista. (Tuomi-Sorjonen & Kosonen 2015, 136.)

TAULUKKO 1. Suunnitelman mukaiset poistoajat.(Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista 2007, liite10.)

Teollisuus- ja toimistorakennukset	20-40 vuotta
Asuinrakennukset	30-50 vuotta
Kevyet varastot ja rakennelmat	10-20 vuotta
Raskaat koneet	10-15 vuotta
Kevyet koneet	5-10 vuotta
Kuljetusvälineet	4-7 vuotta
Atk-laitteet	5-20 vuotta

Esimerkiksi tasapoisto yrityksen uudesta pakettiautosta lasketaan seuraavalla tavalla. Auton hinta on ollut 35 000 euroa ja sen taloudelliseksi pitoajaksi arvioidaan seitsemän vuotta. Tasapoiston määrä lasketaan jakamalla hinta taloudellisella pitoajalla, jolloin vuosittainen poisto on aina 5 000 euroa. (Tuomi-Sorjonen & Kosonen 2015, 136.)

Degressiivisessä poistomenetelmässä vuosittaisen poiston määrä voidaan laskea joko alkuperäisestä hankintamenosta pienentyvänä prosenttiosuutena tai jäännösarvomenetelmänä, jota kutsutaan myös menojäännöspoistoksi. (Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista 2007, 17.)

Menojäännöspoistossa poiston määrä lasketaan aina hyödykkeen jäljellä olevasta menojäännöksestä. Tässä poistomenetelmässä poistoprosentti pysyy samana joka vuosi, mutta poiston määrä pienenee, kun menojäännös pienenee poistojen myötä. (Tuomi-Sorjonen & Kosonen 2015, 137.)

Alla olevassa taulukossa (taulukko 2) on eriteltyä elinkeinoverolain hyväksymät enimmäispoistoprosentit eri käyttöomaisuuserille. Esimerkiksi toimistorakennuksesta saa tehdä neljän prosentin poiston, kun tehdasrakennuksesta saa tehdä seitsemän prosentin poiston. (Laki elinkeinotulon verottamisesta 360/1968 3:34§.)

TAULUKKO 2. Elinkeinoverolain hyväksymät enimmäispoistoprosentit. (Laki elinkeinotulon verottamisesta 360/1968 3:34§ ja 473/1998 3:30§)

4 %	asuin-, toimisto- tai muu niihin verrattava rakennus
7 %	myymälä-, varasto-, tehdas-, työpaja-, talous-, voima-asema- tai muu niihin verrattava rakennus
20 %	Rakennelmat, polttoainesäiliöt ja happosäiliöt
25 %	Koneet ja kalusto

Aineeton käyttöomaisuus, ohjelmia lukuun ottamatta, romutetaan kirjanpidossa, kun se on poistettu loppuun. Aineellinen käyttöomaisuus romutetaan vastaavasti silloin, kun se poistetaan käytöstä. (Espina Oy 2014.)

2.3 Suunnitelman ylittävät ja alittavat poistot

Tilinpäätöksessä voidaan erityisestä syystä kirjata suunnitelman ylittäviä poistoja, jotka esitetään tuloslaskelmassa poistoeron muutos -kohdassa. Suunnitelman ylittäviä poistoja voidaan tehdä esimerkiksi silloin, kun poistoille on verolainsäädännön vaatimus vähentää kirjanpidossa verotuksessa vähennettäväksi vaadittavat poistot. (Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista 2007, 18.) Koska verotuksessa ei hyväksytä suurempia poistoja kuin mitä verovelvollinen on tehnyt kirjanpidossaan verovuonna tai aikaisemmin, edellyttää enimmäispoistojen hyödyntäminen ylipoistojen kirjaimista kirjanpidossa. (Tomperi 2013b, 30.)

Kun kirjanpidossa tehdään suunnitelman ylittävä poisto, voidaan se hyödyntää myöhemmillä tilikausilla tekemällä poisto suunnitelmapoisto pie-

nempänä. Tällöin puretaan aikaisemmin kirjanpidossa kirjattua poistoeroa. Tilikauden kokonaispoistot voivat olla suunnitelman mukaisia poistoja pienemmät vain silloin, kun taseessa on kertynyttä poistoeroa. (Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista 2007, 18.)

Suunnitelman mukaiset poistot ja verotuspoistot voivat erota toisistaan, jolloin poistoeron muutos on joko positiivista tai negatiivista. Positiivista poistoeroa syntyy, kun käyttöomaisuudesta tehdyt kokonaispoistot (suunnitelman mukaiset poistot + poistoeron muutos) ovat tehtyjä suunnitelman mukaisia poistoja suuremmat. Negatiivista poistoero syntyy taas, kun suunnitelman mukaiset poistot ovat kokonaispoistoja pienemmät. (Suulamo 2014, 255.)

Verotuksessa vähennettäväksi voi vaatia vähemmän poistoja kuin mitä kirjanpitovelvollinen on kirjannut kirjanpitoon (Suulamo 2014, 256). Hyllypoistoja syntyy, kun kirjanpitovelvollinen on tehnyt kokonaispoistot kirjanpidossa, mutta verotuksessa se jättää ne odottamaan ”hyllylle”. (Verohallinto 2015.)

2.4 Arvonkorotukset ja -alennukset

Mikäli tilinpäätöspäivänä pysyviin vastaaviin kuuluvan maa- tai vesialueen tai arvopaperin todennäköinen luovutushinta on pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa suurempi, saa taseeseen kirjata todennäköisen luovutushinnan ja poistamatta olevan hankintamenon erotuksen suuruisen arvonkorotuksen. Kirjanpitolaissa (1336/1997) on säädetty kolme edellytystä arvonkorotuksen tekemiseen:

- Hyödykkeen todennäköisen luovutushinnan on oltava oleellisesti suurempi kuin alkuperäinen hankintameno
- Arvonnousun on oltava pysyvä
- Arvonkorotuksia tehtäessä on noudatettava johdonmukaisuutta ja erityistä varovaisuutta

Arvonkorotus merkitään taseessa omaan pääomaan sisältyvään arvonkorotusrahasto -erään. Aiheettomaksi osoittautuva arvonkorotus on aina peruutettava. (Leppiniemi 2014, 209-210.)

Vastaavasti, jos pysyviin vastaaviin kuuluvan hyödykkeen tai sijoituksen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi poistamatonta hankintamenoa pienempi, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi. Ensisijaisesti olennaiset muutokset pysyvien vastaavien tulonodotuksissa pitäisi ottaa huomioon muuttamalla poistosuunnitelmaa. (Suulamo 2014, 93.)

Kirjanpitolain (1336/1997) viidennen luvun 13. pykälän mukainen arvonalennuskirjaus pitää tehdä, kun tulonodotusten pysyvää alenemista ei ole voitu ennakoida poistosuunnitelmassa ja tilinpäätöstä laadittaessa havaitaan hyödykkeen aktivointiedellytyksen lakaneen. Arvonalentumiskirjauksen jälkeen hyödykkeen jäljellä olevaa taloudellista pitoaika ja sen poistosuunnitelmaa on tarkistettava säännöllisesti. Arvonalentuminen saattaa esimerkiksi johtua omaisuuserän vahingoittumisesta. (Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista 2007, 19.)

2.5 Käyttöomaisuuden myynnin käsittely

Kun pysyviin vastaaviin kuuluva hyödyke myydään, lasketaan myytävästä hyödykkeestä tuleva myyntivoitto tai -tappio hyödykekohtaisesti vähentämällä myyntitulosta suunnitelmapoistoilla vähennetty hankintameno. Laskennassa otetaan myös huomioon hyödykkeelle mahdollisesti aikaisemmin tehdyt arvonalennukset tai -korotukset. (Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista 2007, 21.)

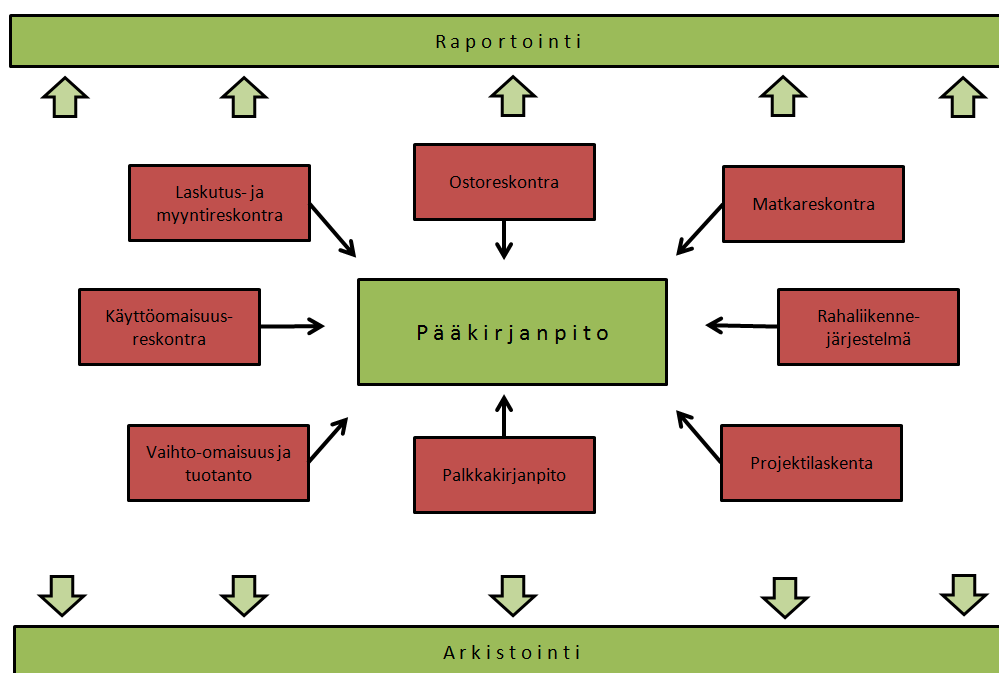
Suunnitelman mukaisia poistoja myytävästä hyödykkeestä saa tehdä myyntitilikaudella, mikäli niiden määrä on olennainen. On kuitenkin huomioitava, että verotuksessa hyväksyttävä poisto lasketaan tilikauden päättymishetkellä jäljellä olevista hyödykkeistä. (Tomperi 2013b, 36.)

Tuloslaskelmassa pysyvien vastaavien myyntivoitot ja -tappiot esitetään yleensä liiketoiminnan muina tuottoina ja kuluina, joista on oikaistu mahdolliset arvonkorotukset ja arvonalennukset. Myyntivoitot ja -tappiot, jotka

poikkeavat kirjanpitovelvollisen normaalista toiminnasta ja jotka ovat kerta-luonteisia, voidaan esittää tuloslaskelman satunnaisissa erissä. Pysyvien vastaavien sijoitukset -pääryhmään kuuluvien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot esitetään rahoitustuottojen ja -kulujen ryhmässä. (Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista 2007, 21.)

2.6 Käyttöomaisuuskirjanpito

Käyttöomaisuuskirjanpito on osa taloushallinnon kokonaisuutta, joka muodostuu pääkirjanpidosta, sen esiprosesseista, arkistoinnista sekä raportoinnista (kuvio 3). (Lahti & Salminen 2008, 17.)

KUVIO 3. Taloushallinnon kokonaisuus. (Lahti & Salminen 2008, 17.)

Taloushallinto voidaan määritellä tietojärjestelmien näkökulmasta järjestelmäksi, joka muodostuu yhteisen tavoitteen omaavista toisiinsa liittyvistä osista. Järjestelmän tuottama tulos voi esimerkiksi olla asiakkaalle lähetettävä lasku. Punaisella merkittyjen esiprosessien yhdistävä tekijä on pääkirjanpito, joka on myös raportointiprosessin olennainen alkulähde. (Lahti & Salminen 2008, 15-16.)

Käyttöomaisuuskirjanpito prosessi voidaan jakaa karkeasti viiteen vaiheeseen, joista ensimmäisessä perustetaan hankinta käyttöomaisuusrekisteriin. Tämän jälkeen käyttöomaisuuden käsittely jatkuu poistolaskennalla ja poistojen kirjaamisella pääkirjanpitoon. Kolmas vaihe on käyttöomaisuuden myynti- ja romutustapahtumien käsittely ja niiden kirjaaminen pääkirjanpitoon. Viimeiset kaksi vaihetta sisältävät käyttöomaisuuskirjanpidon täsmäyttämisen pääkirjanpitoon ja tarvittavien käyttöomaisuusraporttien ajamisen. (Lahti & Salminen 2008, 123.)

Pysyvien vastaavien kirjanpito sisältää kaikki kirjanpitovelvollisen pysyviin vastaaviin kuuluvat hyödykkeet, joilla on vielä taloudellista pitoaikaa jäljellä. Kirjanpidosta pitäisi käydä ilmi ainakin jokaisen hyödykkeen:

- tunnistetiedot (nimike, tyyppi ja numero) ja hankintameno
- hankintapäivä kuukauden ja vuoden tarkkuudella
- poistomenetelmä
- poisto aika, mikäli se ei ilmene poistomenetelmän tiedoissa (Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista 2007, 24.)

Esimerkiksi Kasperin käyttöomaisuusohjelmassa (kuva 4) kaikki nämä tiedot näkyvät hyödykekohtaisesti jokaisen kohteen tiedoista.

Saldot 31.12.2015	
Sm.saldo	1 275,00 EUR
EVL-saldo	1 125,00 EUR
Poistoero	150,00 EUR

Poistot 01.01-31.12.2015	
Sm.poisto	225,00 EUR
EVL-poisto	375,00 EUR

KUVIO 4. Näkymä Kasperin käyttöomaisuusohjelman kohdenäkymästä.

Kasperin -käyttöomaisuusohjelmassa hyödykkeen tietoihin voidaan lisätä muun muassa myös laitenumero, toimittajan tiedot, laskun numero sekä tositenumero.

Kirjanpitolautakunnan mukaan kirjanpitoon merkitään lisäksi:

- tilikauden suunnitelmapoisto ja kokonaispoisto
- kertyneet suunnitelmapoistot ja kokonaispoistot
- hankintamenon osa, joka on suunnitelman mukaan poistamatta
- poistoero
- arvonnkorotukset ja niiden peruutukset
- arvonalentumiset ja niiden peruutukset

Verotuksen meno jäännös syntyy poistoeron ja suunnitelman mukaan poistamatta olevan hankintamenon osan erotuksesta. Tähän vaikuttavat myös kirjanpidon ulkopuolella seurattavat negatiivinen poistoero ja hyllypoistot. (Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista 2007, 24-25.)

Seuraavassa luvussa siirrytään käsittelemään taloushallinnon järjestelmiä, joissa käyttöomaisuuskirjanpitoa hoidetaan.

3 TALOUSHALLINNON JÄRJESTELMÄT

Kaikilla yrityksillä ja organisaatiolla on käytössään jonkinlainen taloushallinto- tai kirjanpitojärjestelmä. Työn tehokkuuteen ja sujuvuuteen voidaan merkittävästi vaikuttaa valitsemalla oikeat järjestelmät hyvällä käyttötoteutuksella. Taloushallinnossa käytetyt tietojärjestelmäratkaisut pystytään jakamaan kahteen eri pääryhmään, erillisjärjestelmiin eli valmisohjelmistoihin ja integroituihin kokonaisvaltaisiin ERP-järjestelmiin. (Lahti & Salminen 2008, 30-32.)

Pienille kirjanpitovelvollisille yleensä riittää standardikirjanpito-ohjelma, joka sisältää tarvittavat perusosiot, kuten ostoreskontran, myyntilaskutukset ja pääkirjanpidon. Standardiohjelmistoihin ei yleensä ole mahdollista tehdä räätälöintejä tai muutoksia. (Lahti & Salminen 2008, 32.)

Mitä suurempi yritys, sitä suuremmat tarpeet on sen taloushallintojärjestelmälle. Yleensä suurimmilla yrityksillä on käytössään ERP-ohjelmisto tai toimialalle tarkoitettu operatiivinen järjestelmä. Isoimmille yrityksille tarkoitetuissa taloushallintosovelluksissa on laajemmat mahdollisuudet räätälöidä ja mukauttaa sovellusta yrityksen omiin tarpeisiin paremmin sopivaksi. Ohjelmistoista löytyy myös yleensä enemmän valmiina olevia erityisominaisuuksia, kuten käyttöomaisuuskirjanpito. Yritykset voivat hankkia operatiivisen pääjärjestelmän lisäykseksi osasovelluksia, jotka integroidaan tarvittaessa keskenään. (Lahti & Salminen 2008, 33.)

3.1 ERP-järjestelmät

ERP eli Enterprise Resource Planning tarkoittaa suomeksi toiminnanohjausta. ERP-järjestelmä muodostuu toisiinsa integroiduista sovelluksista, jotka käyttävät samaa keskitettyä päätietokantaa. ERP-järjestelmä polveutuu 1970- ja 1980-lukujen Material Requirement Planning ja Manufacturing Resource Planning -järjestelmistä. ERP-järjestelmien käyttö suurissa yrityksissä on yleistynyt 1990-luvulta lähtien voimakkaasti. 2000-luvulta lähtien osana markkinakehitystä on keskisuurille yritykselle alettu tehdä omia ERP-ratkaisuita. (Salmi & Lahtinen 2008, 36.)

Nykyaikaiset ERP-järjestelmät ovat edeltäjiinsä verrattuna laajentuneet kattamaan yrityksen eri toiminnot ja prosessit yli osastorajojen samaan tietokantaan. Työn tehokkuus on kasvanut, kun yhdellä ERP-järjestelmällä voidaan korvata useita erillisjärjestelmiä. Tällöin esimerkiksi päällekkäiset työvaiheet poistuvat. (Lahti & Salminen 2014, 40.)

Tunnettuja suurten yritysten tarpeisiin soveltuvia toiminnanohjausjärjestelmiä ovat muun muassa markkinajohtaja SAP, Baan sekä Oracle, johon kuuluvat myös JD Edwards- ja Peoplesoft-ERP-järjestelmät. Jokaisella toiminnanohjausjärjestelmällä on omat vahvuutensa ja heikkoutensa. Jotkut toiminnanohjausjärjestelmät saattavat olla vahvempia jonkun tietyn toimialan erityisprosesseissa ja toiset voivat olla vahvempia jossakin tiettyssä toiminnossa, kuten valmistuksessa tai logistiikassa. (Lahti & Salminen 2008, 37.)

3.2 Taloushallintojärjestelmän hankinta

Kun yritys tai organisaatio valitsee käyttöönsä taloushallintojärjestelmiä, on tärkeää ensin pohtia, onko järkevämpää hankkia kullekin taloushallinnon osaprosessille paras mahdollinen erillissovellus vai käytetäänkö valmiiksi integroitua ERP-järjestelmää. Järjestelmän valintaan vaikuttavat esimerkiksi sen hinta ja käyttäjäystävällisyys. Yrityksen tulee myös päättää hankkiiko se itselleen järjestelmälisenssit vai vuokrataanko ne ja minkälaiseen IT-ympäristöön järjestelmät asennetaan. (Lahti & Salminen 2008, 40.)

Sanna Lahti ja Tero Salminen selvensivät kirjassaan Kohti digitaalista taloushallintoa – Sähköiset talouden prosessit käytännössä, että yritysten valitsemat järjestelmät ovat usein kompromisseja, joissa ERP-järjestelmästä otetaan käyttöön taloushallinnon moduuleista pääkirjanpito, peruseräraportointi ja eri reskontrat. Tällöin muut taloushallintoon liittyvät prosessisovellukset, kuten käyttöomaisuuskirjanpito ja johdon raportointi, integroidaan erillisratkaisuuina mukaan ERP-järjestelmään. (Lahti & Salminen 2008, 40.)

3.3 Käyttöomaisuuskirjanpito taloushallintojärjestelmässä

Isoille yrityksille on kannattavampaa käyttää käyttöomaisuuskirjanpidossa erillistä ohjelmistoa. Excelissä pidettävä käyttöomaisuuskirjanpito sopii paremmin pienille yrityksille, joilla on vain vähän käyttöomaisuutta. Käyttöomaisuusrekisterille on usein oma moduulinsa taloushallinnon järjestelmissä. Käyttöomaisuuden hallinnalle olevat erityisohjelmat linkitetään liittymillä kirjanpitoon. (Lahti & Salminen 2008, 123.)

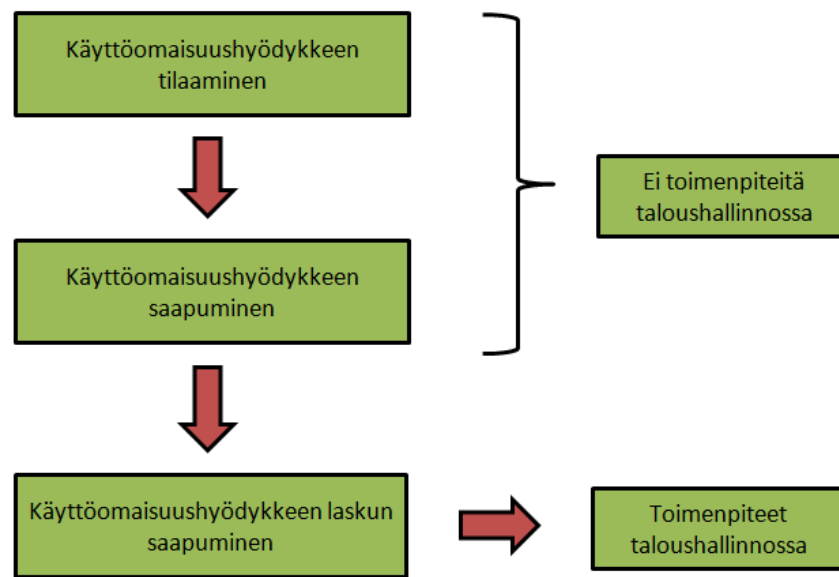
Käyttöomaisuusohjelmistolla on viisi oleellista etua verrattuna Exceliin:

- Poistojen kirjaus pääkirjanpitoon ja automaattinen poistonlaskenta.
- Järjestelmä laskee ja ylläpitää tietoja samanaikaisesti suunnitelman mukaisista poistoista, EVL-poistoista sekä poistoeroista. Myös IFRS-käyttöomaisuussaldojen ja poistojen laskenta voi olla mahdollista.
- Uusien käyttöomaisuushankintojen automaattinen päivitys ostoerokonstrasta.
- Automaattisesti muodostettavat käyttöomaisuusraportit, joita tarvitaan veroilmoitukseen ja tilinpäätöksen liitetietoihin.
- Automaattisten raporttien ottaminen käyttöomaisuuden erittelyistä haluttuna ajankohtana. (Lahti & Salminen 2008, 124.)

3.4 Käyttöomaisuushankintojen käsittely

Kun käytetään käyttöomaisuusohjelmaa tai -moduulia on olemassa kaksi tehokasta tapaa käsitellä käyttöomaisuushankintoja. Ensimmäisessä tavassa uudet käyttöomaisuushankinnat viedään yleensä käyttöomaisuusrekisteriin sen jälkeen, kun hankinnan ostolasku on saapunut ja hyväksytty. Tämä tapa mahdollistaa käyttöomaisuustietojen tallentamisen automatisoinnin käyttöomaisuusrekisteriin. Järjestelmä mahdollistaa ostolaskulta saatavien tietojen, kuten toimittajan, hankintahinnan ja -päivän sekä kustannuspaikan automaattisen tallennuksen. Poistoajaksi järjestelmä määrittelee saman käyttöomaisuusryhmän oletukseksi määritetyn tiedon. (Lahti & Salminen 2008, 125.)

Ensimmäisen käsittelytavan hankintaprosessin voi havainnollistaa alla olevassa kuviossa (kuvio 5) esitetyllä tavalla. Tällöin taloushallinnossa toimenpiteitä eivät aiheuta käyttöomaisuushyödykkeen tilaaminen tai saapuminen. Kun lasku saapuu, se kirjataan käyttöomaisuustilille ja tarkistetaan hyväksynnän saamiseksi. Kun lasku on hyväksytty, se siirretään osto- reskontraan ja laskun tiedot siirtyvät automaattisesti käyttöomaisuusrekisteriin. (Lahti & Salminen 2008, 125.)

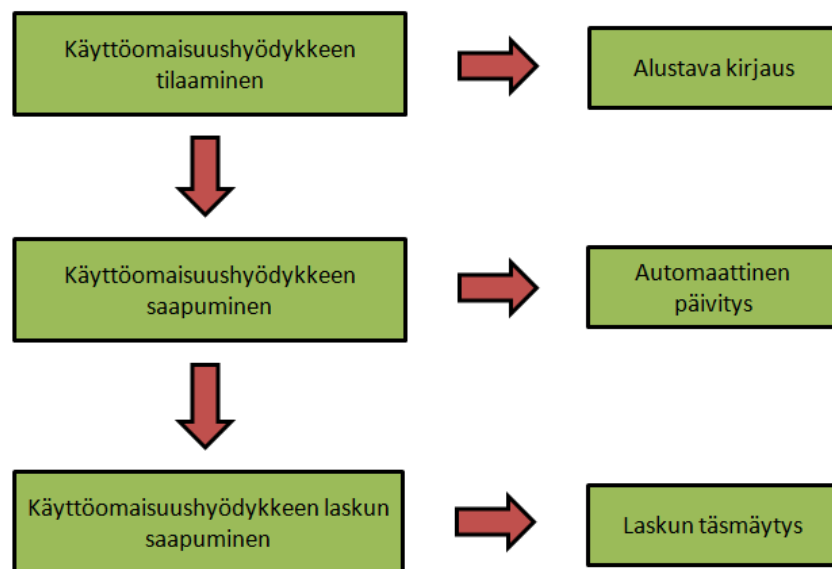
KUVIO 5. Käyttöomaisuushyödykkeen hankintaprosessi. (Lahti & Salminen 2008, 125.)

Toinen tehokas tapa on tehdä järjestelmään ostotilaus kustakin käyttöomaisuushankinnasta, jolloin tilaus pystytään yhdistämään käyttöomaisuusrekisteriin. Tällöin ostotilaukselle tehty vastaanottopäivämäärä päivittää käyttöomaisuushyödykkeen poistojen aloituspäivän. (Lahti & Salminen 2008, 125.)

Kuviossa (kuvio 6) esitetystä hankintaprosessista hyödykkeen tilausvaiheessa käyttöomaisuuskirjanpitäjä perustaa uuden hyödykkeen käyttöomaisuusrekisteriin alustavasti hänelle toimitettujen ostoehdotus tietojen perusteella. Tässä vaiheessa rekisteriin tallennetaan käyttöomaisuusryh-

mä, nimi, kustannuspaikka ja poistoaika. Lisäksi käyttöomaisuusnumero linkitetään tehdyille ostotilaukselle. Kun hyödyke saapuu, järjestelmä päivittää automaattisesti käyttöomaisuusrekisteriin ostotilauksella olevan hankintahinnan ja hankintapäivän. Päivityksen jälkeen poistolaskenta alkaa. Laskun saapuessa se täsmätetään tehtyyn ostotilaukseen, jolloin järjestelmä ymmärtää laskun kuuluvan tiettyyn käyttöomaisuushankintaan. Mikäli laskun loppusumma ja ostotilauksella oleva hinta eroavat toisistaan, järjestelmä päivittää automaattisesti hintaeron käyttöomaisuusrekisteriin. Tämän jälkeen lasku siirretään ostoreskontraan. (Lahti & Salminen 2008, 125-126.)

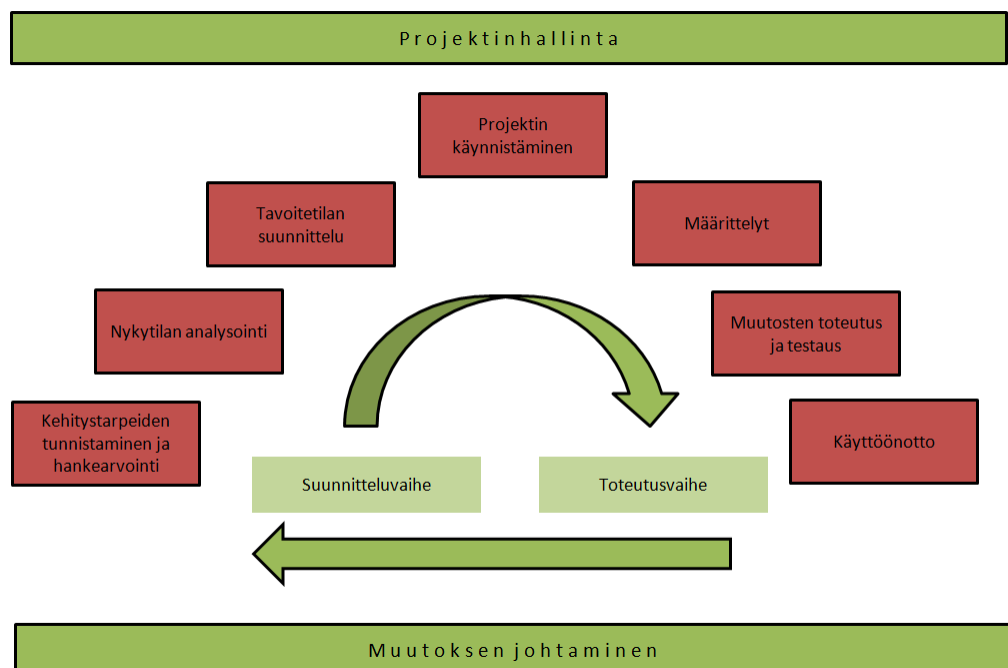
KUVIO 6. Käyttöomaisuushyödykkeen hankintaprosessi. (Lahti & Salminen 2008, 125-126.)

Kuukauden päättyessä käyttöomaisuusrekisterissä tehdään poistoajot, kun kaikki kyseiselle kuukaudelle kuuluvat käyttöomaisuushankinnat on asian mukaisesti käsitelty. Tehty poistoajo tallentaa automaattisesti kirjanpitoon poistokirjaukset. Tämän jälkeen varmistetaan, että pääkirjanpidon käyttöomaisuustilit täsmäävät käyttöomaisuusrekisteriin. (Lahti & Salminen 2008, 126.)

3.5 Taloushallintojärjestelmien kehittäminen

Kun taloushallintoa lähdetään kehittämään, on yleensä tarkoituksena kehittää ja tehostaa eri toimintoja sekä päästä automatisoinnin ja digitaalisuuden mahdollistamiin kustannussäästö-, tehokkuus- ja laatuhyötyihin. Kehitysprojekti voi liittyä johonkin yksittäiseen prosessiin tai osaluueeseen, mutta myöskin kaikkiin taloushallinnon prosesseihin. Aloite kehittämisprojektiin voi tulla esimerkiksi liiketoiminnan kehittymisestä, yrittäjärjestelyistä, taloushallinnosta vastaavilta tai ylimmän johdon asettamista strategisista tavoitteista. (Lahti & Salminen 2014, 219.)

Oikein toteutettuna laaja kehittämisprojekti muuttaa yrityksen toimintatapoja sekä taloushallinnon organisointia. Digitaalirstaminen mahdollistaa muun muassa eri prosessien ja niiden työvaiheiden sijoittamisen vaikkapa maantieteellisesti eri paikkoihin tai vaihtoehtoisesti ulkopuoliselle palveluntarjoajalle. (Lahti & Salminen 2014, 220.)

KUVIO 7. Kehitysprojektin vaiheet. (Lahti & Salminen 2014, 220.)

Yllä olevassa kuviossa (kuvio 7) havainnollistetaan kehitysprojektin eri vaihteita. Kaikki lähtee liikkeelle siitä, että yrityksessä tunnistetaan kehitystarpeet ja käydään tarvittavat alustavat keskustelut mahdollisesta muutok-

sesta. Varsinaisessa suunnitteluvaiheessa tulee selvittää taustalla olevat tarpeet ja edellytykset muutoksen toteuttamiselle. (Lahti & Salminen 2014, 221.)

Suunnitteluvaiheeseen kuuluu päätös projektin laajuudesta ja osaluista, joita hanke tulee koskettamaan. Tärkeää on myös arvioida, kuinka paljon muutoksesta pystytään toteuttamaan itse ja kuinka paljon siihen vaaditaan ulkopuolisten apua. Mikäli kehitysprojekti koskee uuden ohjelmiston hankintaa, tulee projektiin vaikuttamaan myös ohjelmistotoimittaja. Esisuunnitteluun kuuluu olennaisesti projektin kannattavuuden, riskien ja hyötyjen arvioiminen. (Lahti & Salminen 2014, 221.)

Nykytilanteen analysoinnilla pyritään tunnistamaan keskeiset kehityskohdat ja asettamaan tavoitteet omalle kehitysprojektille. Nykytilanteen kartoittamiseen voidaan esimerkiksi hyödyntää benchmarking -mallia, jossa oman yrityksen prosesseja ja toimintatapoja verrataan sopiviin vertailuyrityksiin. (Lahti & Salminen 2014, 222.)

Tavoitetilan suunnittelu voidaan aloittaa, kun yrityksen nykytilanteen yksityiskohdat ja analyysin tulokset ovat selvinneet. Tässä vaiheessa on tarkoitus laatia karkeat suunnitelmat ja kuvaukset tavoitellun tilan prosesseista, sovelluksista ja töiden organisoinnista. Tavoitetilan suunnitteluun kuuluu myös toteutusvaiheen alustavan projektisuunnitelman laatiminen, investointi- ja kannattavuuslaskelmien tekeminen sekä eri vaihtoehtojen hyöty- ja riskiarvointi. Suunnitteluvaiheesta voidaan siirtyä hankinta- ja toteutusvaiheisiin, kun tavoitetilasuunnitelma on valmista ja kehitysprojektiä vastaavilla on selkeät toteutussuunnitelmat. (Lahti & Salminen 2014, 223.)

Kehitysprojektin toteutusvaihe alkaa uusien palveluiden ja järjestelmien kartoittamisella sekä kilpailuttamisella, jonka jälkeen tehdään valinnat. Taloushallinnon kehitysprojektiin yleensä osallistuu monia henkilöitä erityisesti taloushallinnosta, mutta myös muista yrityksen eri toiminnoista. Yrityksen omien edustajien lisäksi projektiin osallistuu ulkopuolelta tulevia asiantuntijoita sekä järjestelmätoimittajien edustajia. Projektin käynnistämisen vaiheeseen

sa laaditaan yksityiskohtaisempi projektisuunnitelma, johon tulisi kuulua ainakin projektin laajuuden ja rajausten määrittely, ohjausryhmän perustaminen sekä hanke- tai projektipäällikön nimeäminen. Myös projektin resurssoinnin arvioiminen ja aikatauluttaminen ovat tärkeä osa-alue.

(Lahti & Salminen 2014, 225.)

Varsinainen toteutus aloitetaan määrittelyvaiheessa, jossa laaditaan yksityiskohtaiset määrittelydokumentit projektin jokaisen prosessin kuvauksesta, liittymäkartoista ja -kuvauksesta sekä rekisteri- ja parametrintikuvauksesta. Määrittelyvaiheen jälkeen siirrytään kuvion (kuvio 7) mukaisesti toteutus- ja testausvaiheeseen. Toteutusvaiheeseen kuuluu määrittelyn mukaiset tekninen parametrinti sekä sovellusten perustietojen perustaminen. Toteutusvaiheeseen kuuluu myös tekniset asennukset, mikäli sovellukset ja järjestelmät on hankittu yritykselle itselleen. Isoissa projekteissa on järkevää jakaa teknisen osan toteuttaminen pienempiin osiin. (Lahti & Salminen 2014, 226.)

Testauksesta saadaan eniten hyötyä, mikäli oikea loppukäyttäjä voi simuloida uudella järjestelmällä todellisia tilanteita. Kun uuden järjestelmän sähköinen ympäristö on valmis ja testattu, päästään siirtymään tuotantokäyttöön. Ennen varsinaista käyttöönottoa pidetään yleensä viimeiset koulutukset käyttäjille ja tehdään viimeiset muutokset käyttäjien havaintojen perusteella. Koulutusvaiheessa ja vielä alkuvaiheen käytössä on tärkeää kiinnittää huomiota uusien menetelmien sekä työtapojen oppimiseen, jotta toiminta tehostuu. (Lahti & Salminen 2014, 226.)

Uuden järjestelmän käyttöönotto voidaan aloittaa esimerkiksi pilottijaksolla, jossa uutta järjestelmää käytetään esimerkiksi yksittäisellä organisaatiolla tai yrityksellä. Projektin päättämisen aika tulee, kun uudesta ohjelmistosta on saatu ensimmäiset kokemukset. Projektia kuuluu arvoida asetettujen tavoitteiden perusteella. Olleellista on kerätä talteen seuraavia projekteja varten päättyneestä projektista kertyneet kokemukset sekä mahdolliset jatkokehityskohteet. Projektin onnistumista ei voida arvioida pelkästään toteamalla, että järjestelmä toimii. Sen sijaan on tärkeää arvioida, miten yrityksen toimintatavat ovat muuttuneet ja pystytäänkö digitaalisuutta hyö-

dyntämään kehitysprojektin alussa asetujen tavoitteiden mukaisesti. Muutosprojekti voidaan arvioida onnistuneeksi, jos siinä on onnistuttu muuttamaan yrityksen toimintaa ja työntekijät ovat tyytyväisiä uusiin menetelmiin. (Lahti & Salminen 2014, 226-227.)

4 CASE: YRITYS X

Tämä luku käsittelee opinnäytetyön empiriaosuutta. Tässä luvussa esitellään kohdeyritys ja sen käytössä oleva käyttöomaisuusohjelma. Lisäksi luvussa kerrotaan tutkimuksen aineiston hankinnasta sekä esitellään teemahaastatteluiden tulokset ja johtopäätökset.

4.1 Kohdeyrityksen esittely

Tämä opinnäytetyö tehdään toimeksiantona yritykselle, johon kuuluu parikymmentä yritystä Suomessa. Osa yrityksistä kuuluu samaan konserniin ja osa on lähipiiriyrityksiä. Lisäksi kohdeyrityksellä on liiketoimintaa Ruotsissa, Norjassa, Venäjällä ja Baltian maissa. Konsernin emoyhtiön liikevaihto vuonna 2014 oli noin 130 miljoonaa euroa. Työntekijöitä konsernilla oli samana vuonna noin 750 henkilöä.

KUVIO 8. Yrityksen toimipisteet.

Yrityksen päätarkoitus on valmistaa ja myydä hyödykkeitä kuluttajille ja julkiselle sektorille. Oman valmistuksen ohella kohdeyrityksen myymälöis-

sä myydään myös muiden yritysten valmistamia hyödykkeitä. Kohdeyrityksen tuotteita myydään myös muiden jälleenmyyjien myymälöissä.

Suomessa yrityksellä on omia myymälöitä kuluttajille 28 ja jälleenmyyjä 47. Sekä Ruotsissa että Norjassa kuluttajia palvelee yksi myymälä sekä jälleenmyyjäyritykset. Karttaan (kuviot 8) harmaalla merkityssä Tanskassa yrityksellä on kaksi jälleenmyyjää. Venäjällä yrityksellä on kolme myymälää ja Baltian maissa kussakin yksi myymälä.

Yrityskokonaisuus on jaettu niin, että kukin yritys hoitaa omaa liiketoimintaluettuaan. Esimerkiksi yksi yritys vastaa hyödykkeiden valmistamisesta, toinen yritys myy niitä kuluttajille ja kolmas myy hyödykkeitä julkiselle puolelle. Kiinteistöistä vastaa yksi isompi yritys sekä pienet kiinteistöyritykset.

Jokaisella yrityksellä on jonkin verran käyttöomaisuutta. Määrältään eniten sitä on valmistuksesta vastaavalla yrityksellä sekä kiinteistöpuolen isolla yrityksellä.

4.2 Kohdeyrityksen taloushallinnon järjestelmät

Valmistuksesta vastaavalla yrityksellä on vuodesta 2010 lähtien ollut käytössä Microsoft Dynamics AX -toiminnanohjausjärjestelmä, joka otettiin käyttöön muilla yrityksillä vuonna 2014. Pääkirjanpidon lisäksi toiminnanohjausjärjestelmässä on ostoreskontra ja käyttöomaisuuskirjanpito, sekä valmistusyrityksen myyntireskontra. Aikaisemmin yrityksellä oli käytössä ASW -toiminnanohjausjärjestelmä, joka oli otettu käyttöön 1980-luvulla.

Käyttöomaisuuskirjanpito siirretään toiminnanohjausjärjestelmään liittymällä integroitavaan Kasperin -ohjelmistoon syksyn 2015 aikana. Kasperin on Espina Oy:n kehittämä poistolaskentaan ja käyttöomaisuuden hallintaan erikoistunut ohjelmisto, jota Suomessa käyttää lähes 1 500 yritystä (Espina Oy 2015.)

4.3 Aineiston kerääminen

Tutkimuksen aineisto kerättiin haastattelemalla yrityksen taloushallinnosta laskentapäällikköä, pääkirjanpitäjää ja kirjanpitäjää sekä uuden ohjelmiston toimittajan tuotepäällikköä. Yrityksessä haastattelut toteutettiin lokakuussa 2015 teemahaastattelulla. Ohjelmiston toimittajaa haastateltiin sähköpostin välityksellä lokakuussa 2015. Lisäksi aineistoa kerättiin havainnoimalla yrityksen taloushallinnon osastoa ohjelmiston vaihtoprosessin aikana.

Kohdeyrityksen taloushallinnon työntekijöille laadittiin yksitoista avointa kysymystä sisältänyt haastattelurunko (liite 1), johon haastateltavat saivat etukäteen tutustua. Haastattelu toteutettiin yksilöhaastatteluna, joka kesti noin 20 minuuttia. Haastattelussa selvitettiin muun muassa, mitkä ovat nykyisen käyttöomaisuusohjelmiston ongelmat, mitä uudelta käyttöomaisuusohjelma odotetaan ja miten käyttöomaisuuskirjanpito on käytännössä tähän mennessä hoidettu yrityksessä. Toimittajan haastattelussa (liite 2) selvitettiin viiden kysymyksen avulla selvittää uuden ohjelmiston vahvuuksia ja vaihtoprosessin sujuvuutta.

Haastatteluiden analysoinnin apuna käytettiin WordClouds -nimistä ohjelmaa, jonka avulla haastattelussa eniten käytetyistä sanoista muodostettiin sanapilviä. Sanapilvistä poistettiin suomen kielen täytesanoja, joilla ei ollut merkitystä lopputulosten kannalta. Haastatteluiden tulokset kirjoitettiin auki niin, että yksittäisen haastatellun vastaukset eivät ole suoraan niistä luettavissa.

4.4 Yrityksen edustajien haastatteluiden tulokset

Yrityksen edustajien haastatteluissa edettiin valmiiksi tehdyn haastattelurungon (liite 1) pohjalta teemoittain. Ensimmäisenä haastattelussa selvitettiin, mitä mieltä haastateltavat ovat käyttöomaisuuskirjanpidosta nykyisessä AX-järjestelmässä ja sitä edeltäneessä ASW-järjestelmässä.

seen ei tarvitse tehdä. Toiseksi positiiviseksi asiaksi nähtiin se, että kaikki kirjanpitoa tekevät pystyivät käyttämään käyttöomaisuuskirjanpitoa, eikä käyttöomaisuuskirjanpito ollut vain yhden henkilön takana.

Kun nykyiseen AX:n käyttöomaisuuskirjanpitoon siirryttiin, oli tavoitteena saada ohjelmisto, jossa useampi kirjanpitäjä pystyy toimimaan. Ohjelmiston vaihto tapahtui samanaikaisesti pääkirjanpidon siirron kanssa ASW:stä AX:aan vuoden 2014 alusta lähtien. Jo ennen vaihtoa kohdeyrityksessä oli tiedossa, että AX on kankea, mutta ohjelmisto otettiin käyttöön ylemmän johdon linjauksesta.

AX:n parametointi koettiin kohdeyrityksessä haastavaksi, sillä se ei aina tuntunut loogiselta. Mikäli virheen teki parametointivaiheessa ja sen huomasi vasta myöhemmin, oli sitä vaikea ruveta korjamaan. Kuten yksi haastatelluista toteaa:

Siellä piti olla hirveen tarkka sen perustamisen suhteen, et sä määrittelit kaikki parametrit oikein, et jos sä teit jonkun virheen, se totta kai kostautui siinä sitten ja se oli hirveen hankala AX:ssa korjata sitten se virhe. Kun sä olit ehtinyt virheen tehdä ja poistot esimerkiksi laskea niin sit sä et päässyt korjaamaan sitä virhettä, vaan sitten piti silleen kikka kolmosten kautta niin sanotusti sitten saada korjattua tai sitten pyytää konsultilta apua.

Aikaisemmin käytössä ollut ASW:n käyttöomaisuuskirjanpito pystyi laskemaan EVL-poistot, mutta kuitenkin ongelmaksi nähtiin se, että sen muodostamista raporteista saattoi olla muiden vaikea tulkita, mistä mikäkin summa muodostui. Poistoeroja ei ASW -ohjelmisto pystynyt laskemaan, joten niin osalta jouduttiin pitämään erikseen osakirjanpitoa. Kolmas ongelma oli se, että vain pääkirjanpitäjä pystyi ja osasi käyttää ohjelmaa.

Haastattelussa ilmi tulleita hyvän käyttöomaisuuskirjanpito -ohjelman kriteereitä on koottu alla olevaan sanapilveen (kuvio 10). Tärkeimmäksi kriteeriksi haastatellut nostivat sen, että ohjelmassa pitää olla perustoimintojen lisäksi EVL-laskenta sekä poistoerolaskenta. Isossa yrityksessä on ehdoton edellytys päästä eroon erikseen Excelissä ylläpidettävästä osakir-

janpidosta. Kaikki käyttöomaisuuteen liittyvät tiedot on hyvä saada yhdestä paikasta, eräs haastateltavista muistuttaa.

KUVIO 10. Sanapilvi hyvän käyttöomaisuusohjelman kriteereistä.

Hyvän ohjelmiston pitää myös pystyä huomioimaan kirjanpitolain ja verotuksen määräykset ja näkökulmat. Muun muassa näin haastateltavat sanoivat hyvän ohjelman kriteereistä:

Semmonen ohjelma, joka on tehty just siihen tarkoitukseen. Sieltä saa ne kaikki raportit, kaikki poistot pyörii siellä samassa ja kaikki poistoerot tulee yhdelle paperille

Se taipuu just kaikkeen näihin, mitä kirjanpitolaki määrää poistojen suhteen tai käyttöomaisuuden suhteen ja mitä verotus määrää käyttöomaisuuden ja niiden poistojen suhteen, et se taipuis niihin, et se osais hoitaa nää kaikki. Sellainen ois aivan unelma.

Haastateltavien mielestä hyvässä käyttöomaisuusohjelmassa keskitytään vain käyttöomaisuuden hallintaan, eikä se ole vain pieni lisäpalikka isossa järjestelmässä.

Toimeksiantajayrityksessä otetaan käyttöön loka-marraskuussa 2015 Kasperin käyttöomaisuusohjelma kaikissa yrityksissä. Kasperin oli yritykselle selkeä valinta, sillä sitä on haluttu yritykseen jo noin kymmenen vuoden ajan. Alun perin suunnitelmissa oli korvata ASW:n käyttöomaisuuskirjanpito jo Kasperilla, mutta vaihto toteutui vasta tässä vaiheessa.

Ensimmäisen kerran Kasperin ohjelmaa on esitelty yritykselle noin kymmenen vuotta sitten, jolloin ohjelmasta kiinnostuttiin. Yrityksen laskentapäällikkö on aikaisemmin ollut hankkimassa Kasperia toiselle yritykselle, joten hänellä oli jo aikaisempaa kokemusta ohjelmistosta. Haastateltavat olivat myös kuulleet ohjelmistosta myönteisiä kommentteja muiden yritysten kirjanpitäjiltä.

Kohdeyrityksessä pidetään tärkeänä, että Kasperin kehittäjä Espina Oy on keskittynyt ja panostanut pelkästään käyttöomaisuuskirjanpitoon.

Kasperin on kyl ehdottomasti varmaan niin ku Suomen monipuolisin ja semmonen luotettavin ohjelmisto, koska Espina on erikoistunut pelkästään tähän käyttöomaisuuskirjanpitoon. Ne henkilöt, jotka on tehnyt sen Kasperin, niin ymmärtävät ihan oikeasti mitä se käyttöomaisuuskirjanpito on, et myös teoriassa eikä pelkästään niin kun, että miten ohjelma pyörii.

Jokainen haastateltavista koki todella positiiviseksi sen, että Kasperin luojat todella ymmärtävät, mitä käyttöomaisuuskirjanpito on, ja että ohjelmisto on luotu nimenomaan kirjanpidon näkökulmasta. Kasperilla voidaan hoitamaan kohdeyrityksessä kaikki käyttöomaisuuskirjanpito EVL-laskentaa ja hyllypoistoja mukaan lukien.

Käyttöomaisuusohjelmiston vaihtoprosessi lähti liikkeelle huhtikuussa 2015, jolloin Kasperista pidettiin esittely kohdeyrityksen taloushallinnon henkilöstölle. Aikaisemmin keväällä tilinpäätöksen yhteydessä AX:n käyttöomaisuusohjelmisto oli koettu todella hankalaksi. Varsinainen päätös Kasperiin siirtymisestä saatiin yrityksen johdolta juuri ennen kesälomia ja heti kesälomien jälkeen aloitettiin ohjelmistonvaihdon valmistelut.

Kesälomien jälkeen kirjanpitäjien tehtävänä oli toimittaa Espinalle jokaisesta yrityksestä erilaisia käyttöomaisuusraportteja ja -aineistoja, joiden pe-

rusteella Espina konversioi tiedot Kasperiin. Pääkirjanpidon puolella muutoksia piti tehdä tilikarttoihin, sillä aikaisemmin yrityksillä oli käyttöomaisuus jaettu vain rakennusten ja koneiden ja kaluston -tileille. Lisäksi Hankintamenot -tililtä erotettiin omaksi tilikseen Kertyneet poistot -tili. Nyt tilikarttaan muodostettiin myös jokaiselle käyttöomaisuusryhmälle, kuten rakennusten ainesosille ja myymälärakennuksille, omat tilinsä sen mukaan, mikä on käyttöomaisuuden poistosuunnitelma. Tilikartan muutoksen myötä tilien määrä lisääntyi, kun pelkästään rakennukset jaettiin neljän ja seitsemän prosentin sekä 20 ja 25 prosentin EVL-poistojen mukaan omille tileilleen. Pelkästään yhdestä ryhmästä muodostui useita tilejä (taulukko 3).

TAULUKKO 3. Esimerkki tilikartan päivittämisestä.

Vanha tilikartta	Uusi tilikartta
112000 Rakennukset ja rakennelmat	112000 Rakennukset / myymälä, tehdas / EVL 7%
112150 Kauden poistot, Rakennukset ja rakennelmat	112010 Hankintameno 1.1., EVL 7%
	112040 Lisäykset (investoinnit), EVL 7%
	112060 Vähennykset, EVL 7%
	112090 Kertyneet sumu-poistot ja arvonalennukset 1.1., EVL 7%
	112130 Vähennysten kertyneet poistot, EVL 7%
	112150 Kauden poistot, EVL 7%

Kun tiedot oli saatu uuteen ohjelmistoon, alkoi täsmäytysvaihe, jossa käytiin läpi jokaisen yrityksen käyttöomaisuustiedot Kasperissa, pääkirjanpidossa ja veroilmoituksissa. Näissä täsmäytyksissä paljastui eroavaisuuksia muun muassa poistoeroissa ja hyllypoistoissa, joiden selvittelyä on jouduttu jatkamaan muun muassa tilintarkastajien kanssa.

Kasperin edustaja on käynyt syksyllä 2015 kolme kertaa pitämässä toimeksiantajayrityksen kirjanpitäjille koulutusta ohjelmiston käytöstä. Samalla on myös käyty läpi jokaisen yrityksen täsmäytysraportit, jotka Espina Oy on tehnyt.

Yhteistyö toimittajan kanssa on kaikkien haastateltavien mukaan sujunut loistavasti. Yksi haastateltavista totesi, että Espina on alansa asiantuntija ja he ovat osanneet hoitaa täsmäytyksiä niin, että kohdeyrityksessä ei ole tarvinnut käyttää aikaa erojen etsimiseen.

4.4.2 Käyttöomaisuuden hallinta kohdeyrityksessä

Haastatteluissa selvitettiin myös, miten käyttöomaisuutta on käsitelty yrityksen kirjanpidossa. Selkeää kirjallista ohjetta ei yrityksellä ollut muuta kuin jokaisen yrityksen tasekirjaan kirjatut johdon päätökset käyttöomaisuuden poistoperiaatteista. Yksi haastateltavista muisteli, että joskus on saattanut olla joku ohje siitä, mitä menoja tulisi aktivoida. Yritykselle ollaan kuitenkin syksyn 2015 aikana tekemässä tarkempaa investointiohjeistusta.

Kirjaamaton periaate yrityksessä on ollut se, että yleensä tiedetään, minkä tyyppistä tavaraa ostetaan ja ne kirjataan samalla tavalla kuin ennenkin, mutta uusissa tapauksissa kirjanpitäjä tarvittaessa keskustelelee controllerin ja tuotannon henkilöiden kanssa. Tarvittaessa asiasta konsultoidaan vielä tilintarkastajaa.

Kirjanpitoon viedään yrityksessä suoraan pienet käyttöomaisuuserät. Mikäli taloushallintoon saadaan tietoa jostakin isommasta projektista, johon tulee kymmeniä jopa satoja laskuja, niin projektille avataan aina oma investointinumero. Kaikki projektiin liittyvät ostolaskut kohdistetaan samalle projektinumerolle ja ne kirjataan keskeneräisiin investointeihin.

Kun projektin valmistumisesta saadaan vahvistus, esimerkiksi että kone on otettu tuotantokäyttöön, siirretään se keskeneräisistä investoinneista omalle käyttöomaisuustililleen, josta poistot lähtevät juoksemaan. Joskus on käynyt niin, että tuotantokone on otettu käyttöön jo muutamaa kuukautta aikaisemmin ennen kuin tieto käyttöönotosta tulee taloushallintoon. Tällöin poistot laitetaan alkamaan käyttöönottokuukaudelta, mutta menneiltä kuukausilta poistot kirjataan meneillään olevalle kuukaudelle.

Haastattelussa kysyttiin, minkälaisia ongelmia suuri käyttöomaisuuden määrä voi tuottaa. Haastatellut näkivät asian enemmänkin niin, että haasteita asettaa se, että saa ohjelmasta haluamaansa tietoa raporteina ulos. Esimerkiksi jokaisen rakennuksen pitäisi olla omalla kustannuspaikallaan ja tarvittaessa tulisi saada raportti kunkin kustannuspaikan tasearvoista. Tällaista kustannuspaikkaraporttia ei ollut mahdollista saada AX:sta vaan laskelmat piti tehdä Excelin kautta.

Isossa massassa ei voi enää hallita asiaa kohdetasolla tarkasti, vaan järjestelmään pitää pystyä luottamaan. Kuten eräs haastateltavista totesi:

Tietenkin se massa on aina sellai, et sit pitää luottaa siihen ohjelmaa ja alkutiedot pitää viedä tosi tarkkaan ja siten ei enää pysty niin tarkkaan, joka asiaa tietämään sielä, kun se massa on niin suuri.

Kaikki haastateltavista uskoivat, että yrityksen käyttöomaisuuden hallintaa voidaan parantaa merkittävästi Kasperilla. Uuden käyttöomaisuusohjelmiston avulla päästään eroon Excelissä ylläpidetystä osakirjanpidosta EVL-poistoista ja poistoeroista. Käyttöomaisuusohjelmiston vaihtoprosessin myötä yrityksessä tuli käytyä läpi käyttöomaisuuskohteet, joten uudessa ohjelmistossa kaiken pitäisi olla kunnossa. Valmistusyrityksessä on myös muutama vuosi sitten tarkastettu, kuvattu ja numeroitu kaikki tuotantokäytössä olevat käyttöomaisuushyödykkeet.

Kasperin säästää aikaa varsinkin kiireisissä tilinpäätös- ja veroilmoitusvaiheissa, kun järjestelmästä saadaan suoraan raportteja muun muassa konserniyritysten käyttöomaisuusarvoista sekä suorat tulosteet verolomakkeille 62 ja 12A täytettävistä tiedoista. Pääkirjanpitäjä arvioi verolomakkeiden suoran saamisen Kasperista säästävän aikaa noin kaksi kokonaista työpäivää. Aikaisemmin verolomakkeille tulevat tiedot piti laskea manuaalisesti Excelissä ylläpidettyjen tietojen perusteella.

Yhdessä haastattelussa esille nousi, että käyttöomaisuuden hallintaa voitaisiin parantaa myös tekemällä tarkempi ohjeistus esimerkiksi niille henkilöille, jotka hankkivat ja hallinnoivat koneita. Tällöin voitaisiin varmistaa, että ajantasainen tieto hankkeista ja käyttöönotoista saavuttaisi kirjanpitäjät.

4.5 Toimittajan haastattelu

Kasperin toimittajayrityksen tuotepäällikköä haastateltiin sähköpostin välityksellä lokakuun 2015 lopussa. Hän näki Kasperin vahvuuksiksi seuraavat neljä asiaa:

- Markkinoiden monipuolisin käyttöomaisuusohjelma
- Valmiit ja ohjaavat verolomakepohjat
- Nopea ja vaivaton käyttöönotto
- Kattavat tuki- ja konsultointipalvelut

Markkinoiden monipuolisimmaksi käyttöomaisuusohjelmaksi Kasperin tekee se, että sillä voidaan seurata ja raportoida kaikkea käyttöomaisuuslaskennan kannalta tarvittavaa tietoa, kuten hyllypoistoja, suunnitelman mukaisia poistoja, EVL -poistoja, poistoeroja, leasingvelkavastuita sekä kiinteistöinvestointien alv-vastuita. Kasperista yritys saa valmiina tulostettua verolomakepohjat 62, 12A ja 6B. Valmiiden pohjien saaminen ohjelmasta säästää aikaa ja minimoi mahdollisia virheitä tilinpäätöksessä sekä veroilmoitusten täytössä.

Tuotepäällikkö näki Kasperin vahvuudeksi käyttöönoton sujuvuuden. Ohjelmiston toimittajalla on vankka kokemus ja valmiit konversiorutiinit tietojen siirtämiseen eri järjestelmistä Kasperiin. Myös Kasperin rakenne mahdollistaa tietojen helpon sisäänluvun monilla eri tavoilla.

Hyvään kokonaispalveluun liittyy toimivan ohjelmiston lisäksi kiinteästi asiantunteva tukipalvelu, josta saa apua kaikissa poistolaskennan ongelmatilanteissa.

Käyttöomaisuusohjelman vaihtoprosessin aikaa vievimmäksi osuudeksi tuotepäällikkö nimeää vanhojen tietojen siirtämisen ja täsmäyttämisen. Vaihtoprosessiin tarvittava aika riippuu muun muassa siitä, monenko yrityksen tietoja ohjelmaan siirretään, missä järjestelmässä laskentaa on aikaisemmin tehty ja onko suunnitelman mukaiset poistot laskettu samassa järjestelmässä EVL-poistojen kanssa. Vaihtoprosessissa tarkistetaan aina myös se, ettei käyttöomaisuuslaskennan, kirjanpidon ja verotuksen välillä ole eroja.

Tuotepäällikön mukaan tyypillisimmässä Kasperin käyttöönotossa ohjelma otetaan käyttöön kahdelle tai kolmelle yhtiölle, jolloin käyttöönottoon menee aikaa keskimäärin noin kaksi tai kolme päivää. Aikamääritelmään lasketaan mukaan tietojen konversointi vanhasta järjestelmästä uuteen, kirjanpidon ja verotuksen täsmäyttäminen, konversioiden dokumentointi, oh-

jelmiston peruskäyttöön liittyvä koulutus sekä liittymien käyttöönotto Kasperin ja kirjanpidon välillä.

Kasperin käyttöönotto tehdään usein avaimet käteen -tyylisesti, jolloin asiakkaan vastuulla on konversio- ja täsmäytysaineistojen toimitus. Espina tekee mahdollisimman pitkälle etukäteen konversiot ja täsmäytykset, jotka käydään läpi yhdessä asiakkaan kanssa. Käyttöönottoon kuuluu myös ohjelmiston peruskäyttöön liittyvä koulutus, jonka jälkeen asiakkaalla on valmiudet Kasperin normaaliin kuukausikäyttöön.

Yhteistyö kohdeyrityksen kanssa on toimittajan mukaan sujunut oikein hyvin.

Tarvittavat tiedot on saatu sovittuun aikataulun mukaisesti ja asiantuntevien ja joustavien ihmisten kanssa on ollut ilo tehdä töitä.

Ohjelmiston vaihtoprosessi on sujunut toimittajan mukaan suhteellisen hyvin, vaikka käyttöönotto on ollut keskimääräistä työläämpi. Työmäärää on lisännyt ohjelmistoon siirrettävien yritysten määrä ja muutamassa yrityksessä ilmenneet erot kirjanpidon ja verotuksen välillä.

Kasperia ei tarvinnut räätälöidä kohdeyritykselle, sillä kaikki tarvittavat ominaisuudet olivat jo valmiina ohjelmassa. Ainoa pieni muutos Kasperiin liittyi AX:n käyttämään liittymäraja-arvoon, jonka vuoksi Kasperin liittymäkuvausta hieman muokattiin. Kyseessä oli kuitenkin tuotepäällikön mukaan helppo ja nopea muutos.

4.6 Johtopäätökset

Yrityksen ensimmäinen käyttöomaisuusohjelman vaihtoprosessi ASW -ohjelmasta Microsoft Dynamics AX:n käyttöomaisuusohjelmistoon ei ollut onnistunut, sillä käyttöomaisuusohjelmasta puuttui kaksi tärkeää ominaisuutta, EVL-laskenta ja poistoerolaskenta. Ohjelmiston puutteiden vuoksi yrityksessä jouduttiin laskemaan Excelissä EVL-poistot ja poistoerot. Monien yritysten ja suurien käyttöomaisuusmassojen vuoksi Excel-laskenta ei ollut kannattavaa, vaan sen ylläpitäminen aiheutti lisätöitä.

AX -käyttöomaisuusohjelmisto oli ollut yrityksellä käytössä vain yhden tilikauden ajan, kun se päätettiin korvata Kasperin käyttöomaisuusohjelmalla. Yrityksen taloushallinnossa oli jo vuosia aikaisemmin haluttu ottaa käyttöön Kasperin, mutta ohjelmiston hankkiminen onnistui vasta nyt.

Kasperin käyttöönotto lokakuussa 2015 mahdollistaa Excelin osakirjanpidosta luopumisen kokonaan. Tällöin kaikki käyttöomaisuuteen liittyvät tiedot tulevat Kasperista ja niitä pystyvät muutkin kuin kirjanpitäjät vaivattomasti ymmärtämään. Kasperilla minimoidaan myös se, että tieto ei keskity liikaa vain yhden henkilön varaan. Excel -osakirjanpidosta luopuminen parantaa huomattavasti yrityksen käyttöomaisuuden hallintaa, sillä aikaisemmin osakirjanpito vei paljon turhaa aikaa, eikä sieltä saatava tieto aina ollut helposti tulkittavissa. Kasperin avulla lasketaan nopeasti suunnitelman mukaiset poistot, EVL-poistot sekä poistoeron vuosien päähän.

Verolomakkeille 62 ja 12A tarvittavat tiedotkin saadaan tulostettua Kasperista vain valitsemalla oikea raportti. Aikaisemmin tiedot jouduttiin laskemaan käsin eri Excel-tiedostoihin kootuista tiedoista ja summista, mikä vei huomattavasti aikaa. Nyt kun Kasperin avulla lasketaan kaiken käyttöomaisuuskirjanpidon laskelmat kirjanpitäjän puolesta, minimoidaan tietojen käsittelyyn ja laskentaan liittyvät virheet niin tilinpäätöksessä kuin veroilmoituksen tekemisessä.

Käyttöomaisuuden hallintaa parannetaan myös sillä, että yhtenä osana vaihtoprosessia, jouduttiin yrityksessä käymään läpi kaikki käyttöomaisuuskohteet ja niiden tiedot. Käyttöomaisuutta oli yrityksessä käyty läpi jo edellisen käyttöomaisuusohjelman vaihtoprosessin kohdalla.

Yrityksessä kehitettävää on vielä käyttöomaisuuskirjanpidon ajan tasalla pitämisessä. Esimerkiksi tieto jonkin koneen käyttöönotto saattaa tulla kuukausien viiveellä. Tiedon kulun nopeuttaminen olisi tärkeää varsinkin tilinpäätösaikaa ajatellen.

Ennen kehittämisprojektin käynnistämistä yrityksessä tiedostettiin AX:n käyttöomaisuusohjelman ongelmat ja toiminnot, joita haluttiin saada käyttöön uudesta ohjelmasta. Vaihtoprosessi on edennyt nopeasti ja vaivatto-

masti, sillä toimittaja on tehnyt suurimman osan töistä viemällä tiedot uuteen ohjelmaan. Yrityksen kirjanpitäjien tehtäväksi on jäänyt tietojen tarkistaminen ennen varsinaista käyttöönottoa.

Käyttöomaisuusohjelman vaihdon kehittämisprojektia voidaan arvioida tässä vaiheessa varsin onnistuneeksi, vaikka käyttökokemusta ei vielä ole kertynyt pitkältä ajalta. Varsinainen loppuarvio kehittämisprosessista voidaan tehdä veroilmoitusten jättämisen jälkeen, jolloin ohjelmistolle on kertynyt jo käyttökuukausia ja sen kaikkia toimintoja on päästy kokeilemaan käytännössä.

5 YHTEENVETO

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, kuinka Yrityksen X käyttöomaisuuden hallintaa voitaisiin parantaa uudella käyttöomaisuusohjelmistolla. Pääkysymyksen avuksi laadittiin seuraavat kaksi alakysymystä:

- Miten käyttöomaisuuskirjanpito on tällä hetkellä järjestetty?
- Mitä ominaisuuksia kohdeyritys tarvitsee käyttöönsä käyttöomaisuusohjelmistosta?

Tutkimuksessa seurattiin myös käyttöomaisuusohjelmiston vaihtoprosessia. Opinnäytetyön teoriaosuus jaettiin kahteen osaan, joista ensimmäisessä selvitettiin, mitä käyttöomaisuus on ja kuinka sitä tulisi käsitellä kirjanpidossa. Toisessa teoria luvussa keskityttiin taloushallinnon sähköisiin järjestelmiin ja niissä hoidettavaan käyttöomaisuuskirjanpitoon. Samalla kuvattiin myös taloushallintojärjestelmien kehittämisprosessia.

Tutkimuksen empiirinen osuus toteutettiin kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena. Kyseessä oli case- eli tapaustutkimus, joka tehtiin toimeksiantona yritykselle, josta käytettiin nimeä Yritys X. Tutkimuksen aineisto kerättiin haastattelemalla yrityksen taloushallinnon työntekijöitä sekä uuden ohjelmiston toimittajaa lokakuussa 2015. Lisäksi aineistoa kerättiin havainnoimalla kohdeyritystä vuoden 2015 aikana.

Empiirisen osan alussa esiteltiin toimeksiantaja yritys ja sen käyttämä käyttöomaisuusohjelmisto. Esittelyiden jälkeen siirryttiin käsittelemään haastatteluissa saatua aineistoa. Haastattelut purettiin auki teemoittain.

Tutkimus osoitti, että yrityksen aikaisemmin käytössä ollut Microsoft Dynamics AX:n käyttöomaisuusohjelma ei vastannut yrityksen käyttöomaisuuskirjanpidon tarpeita. Ohjelmasta puuttuivat EVL-laskenta, poistoero-laskenta sekä hyllypoistojen seuranta, joista yritys joutui pitämään osakirjanpitoa Excelissä. Yritysten määrän ja suuren käyttöomaisuuskohteiden määrän vuoksi osakirjanpidon tulkitseminen ja ylläpitäminen vei turhaa aikaa tilinpäätös- ja veroilmoitusvaiheessa.

Tutkimuksen tulosten mukaan kohdeyrityksen käyttöomaisuuden hallintaa voidaan parantaa merkittävästi Kasperin käyttöomaisuusohjelmistolla. Kun kaikki käyttöomaisuustiedot saadaan yhdestä luotettavasti ohjelmasta, voidaan minimoida mahdolliset virheet laskennassa ja tietojen käsittelyssä. Tällöin tieto ei keskity liikaa vain muutaman henkilön varaan vaan ulkopuolisenkin on helppo päästä jäljille yrityksen käyttöomaisuuskirjanpidosta.

Uusi käyttöomaisuusohjelmisto myös nopeuttaa tutkimuksen tulosten mukaan kohdeyrityksen käyttöomaisuuskirjanpitoa. Enää kirjanpitäjän ei tarvitse laskea monesta eri Excel -taulukosta tietoja tilinpäätöstä tai veroilmoitusta varten vaan tiedot voidaan tulostaa suoraan Kasperista. Myöskään Excel -taulukoiden ylläpitämiseen ei tarvitse enää käyttää aikaa.

Tutkimuksen tulokset osoittivat, että toimeksiantajayritys tarvitsee ohjeistuksen käyttöomaisuudesta vastaaville henkilöille siitä, milloin ja millaista tietoa heidän tulee välittää yrityksen taloushallintoon. Tämä helpottaisi yrityksen käyttöomaisuustietojen ajan tasaista ylläpitoa.

Tutkimuksen reliabiliteetti ilmaisee, kuinka luotettavasti ja toistettavasti käytetty mittari mittaa haluttua ilmiötä (Tilastokeskus 2015a). Tutkimuksen validiteetti taas ilmaisee, kuinka hyvin tutkimuksessa käytetty mittausmenetelmä mittaa tutkittavaa ilmiön ominaisuutta (Tilastokeskus 2015b). Laadullisen tutkimuksen arvioinnissa voidaan soveltaa tietyiltä osin reliabiliteetin ja validiteetin käsitteitä. Oleellisinta on arvoida tutkimuksen uskottavuutta ja luotettavuutta. (Jyväskylän yliopisto 2015.)

Tutkimuksen validiteettia vahvistaa se, että kaikkiin alussa asetettuihin tutkimuskysymyksiin saatiin vastaukset. Lisäksi haastateltavien vastauksista pystyttiin tekemään johtopäätöksiä. Tutkimuksen reliabiliteettia vahvistaa taas se, että haastateltavat saivat vapaasti kertoa oman mielipiteensä. Uskon, että olen saanut haastateltavilta totuudenmukaisia vastauksia. Olen pyrkinyt olemaan haastattelussa objektiivinen, enkä tuonut omia mielipiteitäni esille. Haastatteluiden tulokset vahvistivat tekeminiäni havaintoja.

Jatkotutkimuksen voisi tehdä esimerkiksi siitä, kuinka investointiprosessit vaikuttavat käyttöomaisuuden hallintaan jossakin yrityksessä. Käyttöomaisuusohjelmistoihin yleisesti liittyen voisi tutkimuksen tehdä esimerkiksi siitä, kuinka yrityksissä tai tilitoimistoissa on käyttöomaisuuskirjanpito järjestetty. Tutkimuksessa voitaisiin selvittää, minkälaisia ominaisuuksia käyttäjät arvostavat tai mitä asioita he kokevat ongelmallisiksi käyttöomaisuusohjelmistoissa.

LÄHTEET

Painetut lähteet

Ernst & Young Oy. 2013. Tilinpäätöksen muistilista. Helsinki: Ernst & Young Oy.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uudistettu painos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Jyrkkiö, E. & Riistama, V. 2008. Laskentatoimi päätöksenteon apuna. Helsinki: WSOY.

Lahti, S. & Salminen, T. 2014. Digitaalinen taloushallinto. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Lahti, S. & Salminen, T. 2008. Kohti digitaalista taloushallintoa – sähköiset talouden prosessit käytännössä. Helsinki: WSOYpro.

Leppiniemi, J. 2014. Tilinpäätäjän käsikirja. Helsinki: Talentum Media Oy.

Suulamo, A. 2014. Kiinteistöyhtiön kirjanpito ja tilinpäätös. Helsinki: Kiinteistöalan Kustannus Oy.

Tomperi, S. 2013. Käytännön kirjanpito. Helsinki: Edita.

Tomperi, S. 2014. Yritysverotus ja tilinpäätössuunnitelu. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Tuomi-Sorjonen, P. & Kosonen, P. 2015. Tilikausi. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Elektroniset lähteet

Espina Oy, Kasper Wiki. 2014. Poistolaskennan perusteita [viitattu 18.10.2015]. Saatavissa:

https://kasper.info/wiki/index.php?title=Poistolaskennan_perusteita

Huovila, E. 2013. Käyttöomaisuuden poistokirjaukset Aditro-Tikon kirjanpito-ohjelmalla. Kerava: Laurea-ammattikorkeakoulu, Liiketalous [viitattu

18.10.2015]. AMK-opinnäytetyö. Saatavissa:

<https://www.theseus.fi/handle/10024/80881>

Jelkänen, A. 2013. Käyttöomaisuuden hallinta Yritys X Oy:ssä. Joensuu:

Karelia ammattikorkeakoulu, Liiketalous [viitattu 11.10.2015]. AMK-

opinnäytetyö. Saatavissa:

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/54144/Anne_Jelkanen.pdf?sequence=1

Jyväskylän yliopisto. 2015. Tutkimuksen toteuttaminen [viitattu 1.11.2015].

Saatavissa:

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/tutkimusprosessi/tutkimuksen-toteuttaminen#tutkimustulosten-luotettavuus>

Kirjanpitoasetus 1339/1997. [viitattu 26.9.2015]. Saatavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971339#L1>

Kirjanpitolaki 1336/1997. [viitattu 26.9.2015]. Saatavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336#L1>

Kirjanpitolaki 1304/2004. [viitattu 26.9.2015]. Saatavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336#a30.12.2004-1304>

Kirjanpitolautakunta. 2007. Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista

16.10.2007. [viitattu 29.9.2015]. Saatavissa:

<http://ktm.elinar.fi/ktm/fin/kirjanpi.nsf/all/751B9F97EE8F7B2BC22573790048AF8E?openDocument>

Laki elinkeinotulon verottamisesta 360/1968. [viitattu 3.10.2015]. Saata-

vissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1968/19680360#O1>

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. KvaliMOTV – Menetel-

mäopetuksen tietovaranto: Tapaustutkimus [viitattu 18.10.2015]. Saatavis-

sa: http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L5_5.html

Seppälä, L. 2014. Taloushallinnon sähköiset ohjelmistot. Lahti: Lahden

ammattikorkeakoulu, Liiketalous [viitattu 18.10.2015]. AMK-opinnäytetyö.

Saatavissa:

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/79065/Seppala_Leo.pdf?sequence=1

Tilastokeskus. 2015a. Reliabiliteetti. [viitattu 31.10.2015]. Saatavissa:

<http://www.stat.fi/meta/kas/reliabiliteetti.html>

Tilastokeskus. 2015b. Validiteetti. [viitattu 1.11.2015]. Saatavissa:

<http://www.stat.fi/meta/kas/validiteetti.html>

Työ- ja elinkeinoministeriön asetus kehittämismenojen aktivoinnista

1066/2008. [viitattu 4.10.2015]. Saatavissa:

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2008/20081066>

Verohallinto. 2015. 12A Selvitys verotuksessa vähentämättä jätetyistä

poistoista, täyttöohje [viitattu 20.9.2015]. Saatavissa: [http://www.vero.fi/fi-](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Lomakkeet/Yritys_ja_yhteisoasiakkaiden_lomakkeet/Veroilmoitus/12A_Selvitys_verotuksessa_vahentamatta_j%2832165%29)

[FI/Syventavat_veroohjeet/Lomakkeet/Yritys_ja_yhteisoasiakkaiden_lomak](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Lomakkeet/Yritys_ja_yhteisoasiakkaiden_lomakkeet/Veroilmoitus/12A_Selvitys_verotuksessa_vahentamatta_j%2832165%29)

[keet/Veroilmoitus/12A_Selvitys_verotuksessa_vahentamatta_j%2832165](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Lomakkeet/Yritys_ja_yhteisoasiakkaiden_lomakkeet/Veroilmoitus/12A_Selvitys_verotuksessa_vahentamatta_j%2832165%29)

[%29](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Lomakkeet/Yritys_ja_yhteisoasiakkaiden_lomakkeet/Veroilmoitus/12A_Selvitys_verotuksessa_vahentamatta_j%2832165%29)

Haastattelut

Kirjanpitäjä. 2015. Yritys X. Haastattelu 16.10.2015.

Laskentapäällikkö. 2015. Yritys X. Haastattelu 20.10.2015.

Pääkirjanpitäjä. 2015. Yritys X. Haastattelu 20.10.2015.

Tuotepäällikkö. 2015. Espina Oy. Haastattelu 29.10.2015.

Muut lähteet

Espina Oy. 2015. Kasperin käyttöömaisuuden hallintaan. Esite.

LIITTEET

LIITE 1. Teemahaastattelun runko yrityksen edustajille.

Haastattelu, kysymykset

Ohjelmisto

- Millaiseksi koet nykyisen käyttöomaisuusohjelmiston?
- Mitkä ovat nykyisen ohjelmiston suurimmat ongelmat?
- Mitä toimintoja olet käyttänyt nykyisessä ohjelmassa?
- Mitkä ovat hyvän käyttöomaisuusohjelmiston kriteerit mielestäsi?
- Millä tavalla päädyttiin Kasperin -Käyttöomaisuuden hallinta - ohjelmistoon?
- Mitä valmisteluja/selvitystyötä uuden ohjelman käyttöönotto on vaatinut/vaatii?
- Miten yhteistyö on sujunut uuden ohjelmiston toimittajan kanssa?

Poistot

- Miten poistosuunnitelmat laaditaan Yrityksessä X?
- Onko käyttöomaisuuden hallinnasta olemassa ohjeistusta/periaatteita?
- Minkälaisia ongelmia suuri käyttöomaisuuden määrä tuottaa?

Yleistä

- Miten käyttöomaisuuden hallintaa voisi mielestäsi parantaa?

LIITE 2. Haastattelukysymykset toimittajalle.

Kysymykset haastatteluun, Toimittaja

Yleistä

- Mitkä ominaisuudet/asiat näette ohjelmistonne vahvuutena?
- Kuinka kauan käyttöomaisuusohjelmiston vaihtoprosessi yleensä kestää?

Ohjelmiston toimittaminen Yritykselle X

- Miten yhteistyö on sujunut Yrityksen X kanssa?
- Miten ohjelmiston vaihtoprosessi on mielestänne sujunut?
- Räättälöinti
  - Onko ohjelmistoa jouduttu räätälöimään Yrityksen X tarpeisiin? Jos, niin mitä räätälöitiin?